

HARKU VALLA ELANIKKONNA UURING 2012

TALLINN

August 2012

SISUKORD

UURINGU TAUST	3
Uuringu meetoodika.....	3
UURINGU PÕHITULEMUSED.....	5
1. Harku valla kuvand ja vallaelanike identiteet.....	5
1.1. Valla üldine kuvand	5
1.2. Vallaelanike identiteet ja seotus Harku vallaga.....	8
2. Hinnangud eluolule ja pakutavatele teenustele	14
3. Kohalikus elus osalemine ja huvi külaseltsi vastu	21
3.1. Kohalikel üritustel osalemine	21
3.2. Huvi külaseltsi tegevuse ja külamaja vastu	23
4. Kasutatavad infoallikad ja suhtlus vallaametnikega.....	26
4.1. Eelistused kohaliku eluga seotud küsimustele vastuse saamisel.....	26
4.2. Suhtlus vallaametnikega.....	27
4.3. Valla kodulehe kasutamine	29
4.4. „Harku Valla Teataja“ lugemine	30
KOKKUVÕTE.....	31

LISAD

Lisa 1. Eestikeelne küsitlusankeet

Lisa 2. Avatud küsimuste vastused

Lisa 3. Andmetabelid

UURINGU TAUST

Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll viis 2012. aasta suvel Harku Vallavalitsuse tellimusel Harku vallas läbi elanikkonnaküsitluse, mille eesmärgiks oli saada ülevaade elanike hinnangutest oma koduvallale.

Uuring kajastas järgmisi teemasid:

- Harku valla kuvand ja vallaelanike identiteet
- Hinnangud eluolule ja pakutavatele teenustele
- Kohalikus elus osalemine ja huvi külaseltsi vastu
- Kasutatavad infoallikad ja suhtlus vallaametnikega

Käesolev aruanne tutvustab uuringu metoodikat, annab ülevaate uuringu peamistest tulemustest ning teeb tulemuste põhjal kokkuvõtte. Aruande lisadena esitatakse küsitluse eestikeelne ankeet, loetelu avatud küsimustele antud vastustest ning andmetabelid erinevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes.

Uuringu metoodika

Ajavahemikul 17. juuli kuni 7. august 2012 viis uuringufirma Saar Poll OÜ läbi avaliku arvamuse küsitluse, kus suulise intervjuu vormis ja paberankeedi abil küsitleti 400 Harku valla alalist elanikku. Sihtgruppi kuulusid vähemalt 15-aastased elanikud. Vastajate valikuks kasutati proportsionaalse juhuvalimi meetodit – koostati loetelu kõigist Harku valla aadressidest ja tehti iga asula jaoks proportsionaalne juhuvalik. Intervjuud viidi läbi Saar Polli kogenud küsitlejate poolt ning need toimusid eesti ja vene keeles.

Saadud küsitlustulemi ja statistilise mudeli võrdlemisel ilmnenud erisuste vähendamiseks kaaluti saadud tulemit vastaja elukoha (kant), soo ja vanuse lõikes. Sotsiaal-demograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud Tellija poolt saadetud rahvastikustatistika andmeid seisuga 01.02.2012.

Käesolevas uuringus jaotati Harku valla asulad kantideks järgneval viisil:

- Harku kant (Harku alevik) – 6%
- Suurupi-Muraste kant (Ilmandu, Muraste ja Suurupi külad) – 21%
- Tabasalu kant (Tabasalu alevik, Rannamõisa küla) – 32%
- Tiskre-Harkujärve kant (Harkujärve, Laabi ja Tiskre külad) – 12%
- Tutermaa-Kumna kant (Kumna, Kütke ja Tutermaa külad) – 6%
- Vääna kant (Adra, Humala, Liikva, Sõrve, Vahi, Vaila ja Vääna külad) – 8%
- Vääna-Jõesuu kant (Naage, Türisalu, Viti ja Vääna-Jõesuu külad) – 15%

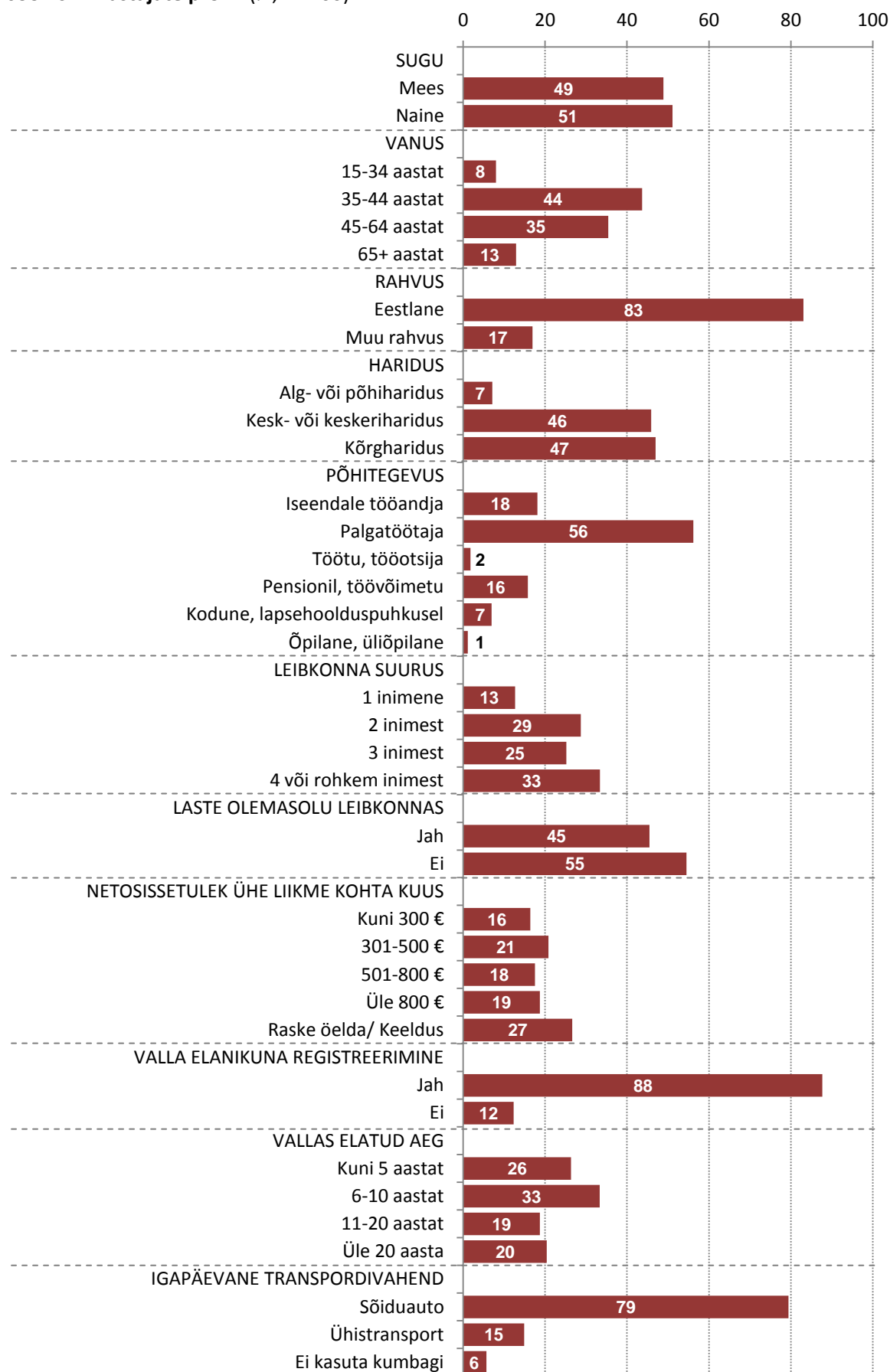
Kuna Harku ja Tutermaa-Kumna kandis on vastajate arv väike ($N^1=23$), siis ei ole nende kantide puhul tulemused otseselt üldkogumile üldistatavad, sest tuleb arvestada suure statistilise veaga.

Täpsema ülevaate vastajate profiilist annab Joonis 1.

---

¹ Siin ja edaspidi tähistab N vastajate hulka.

Joonis 1. Vastajate profiil (%; N=400)

UURINGU PÕHITULEMUSED

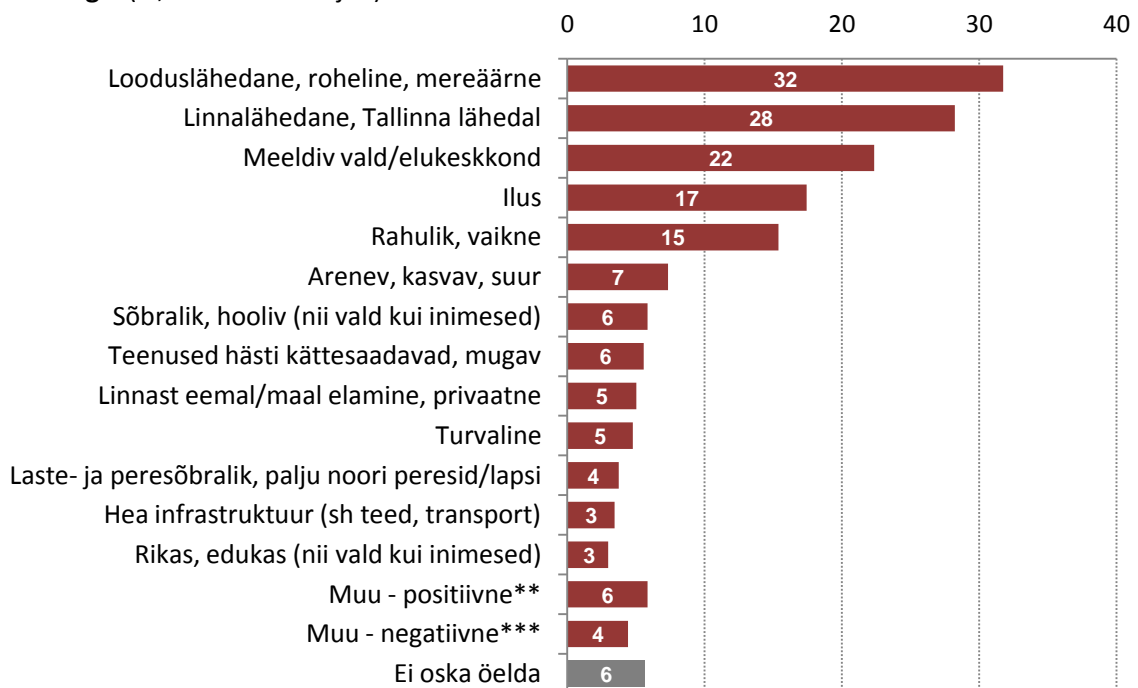
1. Harku valla kuvand ja vallaelanike identiteet

Esimene peatükk annab ülevaate sellest, millisena vallaelanikud Harku valda näevad, milline on nende seotus vallaga ja mida peetakse oma elukoha puhul oluliseks.

1.1. Valla üldine kuvand

Vastajal paluti esmalt oma sõnadega öelda, kuidas ta kirjeldaks Harku valda sõbrale, kes ei tea sellest vallast midagi. Joonis 2 annab kokkuvõtva ülevaate peamistest märksõnadest, mida Harku vallaga seostatakse. Täpsemalt on kõigi avatud vastustega võimalik tutvuda aruande lisades (Lisa 2). Kõige enam iseloomustatakse Harku valda läbi siinse **looduslähedase keskkonna** (32% mainib ühena märksõnadest loodust, merd või rohelist) ning **linnalähedase asukohta** (28%). Lisaks tuuakse sageli ka välja, et vald on meeldiv elukeskkond (22%) ning siin on ilus (17%) ja rahulik (15%). Harvemini tutvustatakse Harku valda sõbrale järgmiste märksõnade kaudu: arenev, suur, sõbralik, hooliv, hea teenuste kättesaadavusega, maal elamine, privaatne, turvaline, laste- ja peresõbralik, hea infrastruktuuriga, rikas, edukas jne.

Joonis 2. Millise märksõna või -sõnadega Te kirjeldaksite Harku valda sõbrale, kes ei tea Harku vallast midagi? (%; N = kõik vastajad)

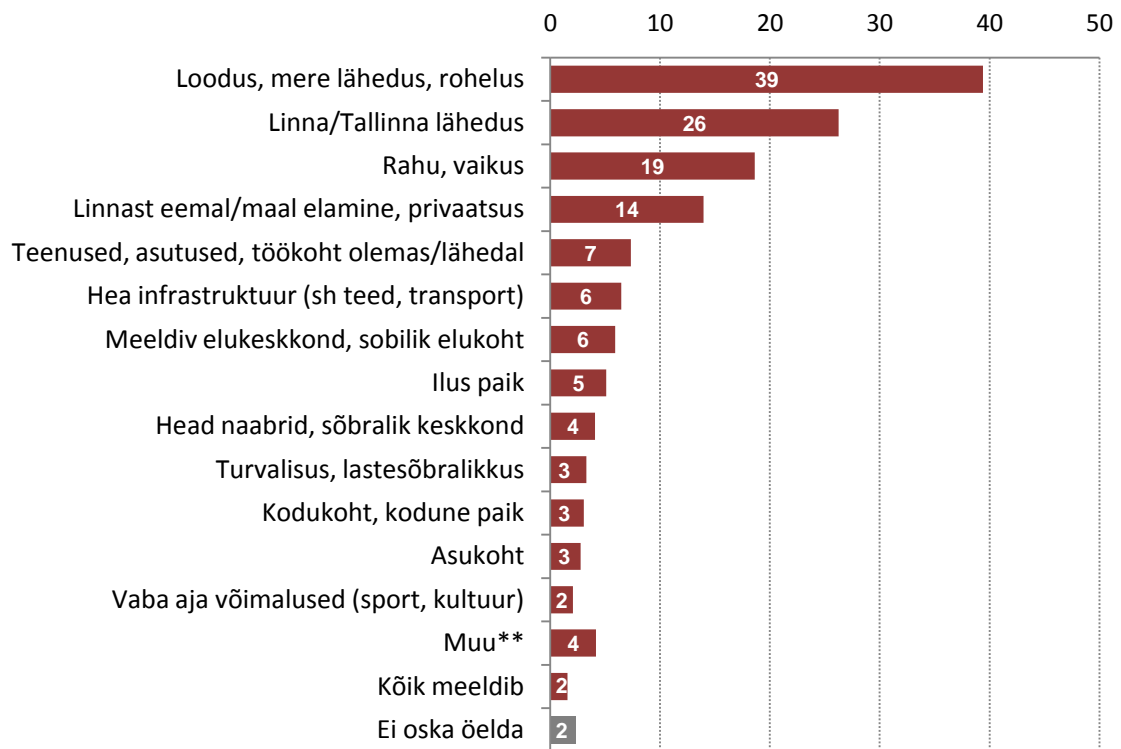
*Kuna iga vastaja poolt antud spontaanne vastus võis sisaldada mitut siin toodud määratlust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muu positiivne märksõna: vaba aja veetmise võimalused, kodune paik, pole maamaksu, puhas keskkond jne

*** Muu negatiivne märksõna: probleemid äärealadel, kriitika valla tegevusele, keskpärane paik jne

Lisaks iseloomulike märksõnade nimetamisele paluti vastajail öelda, mis neile Harku vallas elamise juures kõige rohkem ja kõige vähem meeldib. **Positiivse poole** pealt tuuakse peamiselt välja neid samu omadusi, mille kaudu valda ka sõbrale tutvustatakse. Ennekõike meeldib Harku valla elanikele siinne **looduslähedane ja mereäärne asukoht** (39%), aga samas ka Tallinna lähedus (26%) (Joonis 3). Lisaks hinnatakse Harku vallas elamise juures sageli rahu ja vaikust (19%) ning linnast eemal elamist ja sellega kaasnevat privaatsust (14%). Samas väärtustavad siinsed inimesed ka linnaelule omaseid jooni nagu teenuste kättesaadavus ja hea infrastruktuur. Muude Harku valla positiivsete külgedena mainitakse veel meeldivat elukeskkonda, siinset ilu, häid ja sõbralikke naabreid, turvalisust ja lastesõbralikkust, kodust keskkonda, asukohta, vaba aja veetmise võimalusi jne. Väga kokkuvõtlikult võiks seega Harku valla kohta öelda, et tegemist on linnalähedase maapiirkonnaga, kus on loodust ja rahu, aga samas on linn koos kõigi oma mugavustega piisavalt lähedal.

Joonis 3. Mis Teile Harku vallas elamise juures kõige rohkem meeldib? (%; N = kõik vastajad)

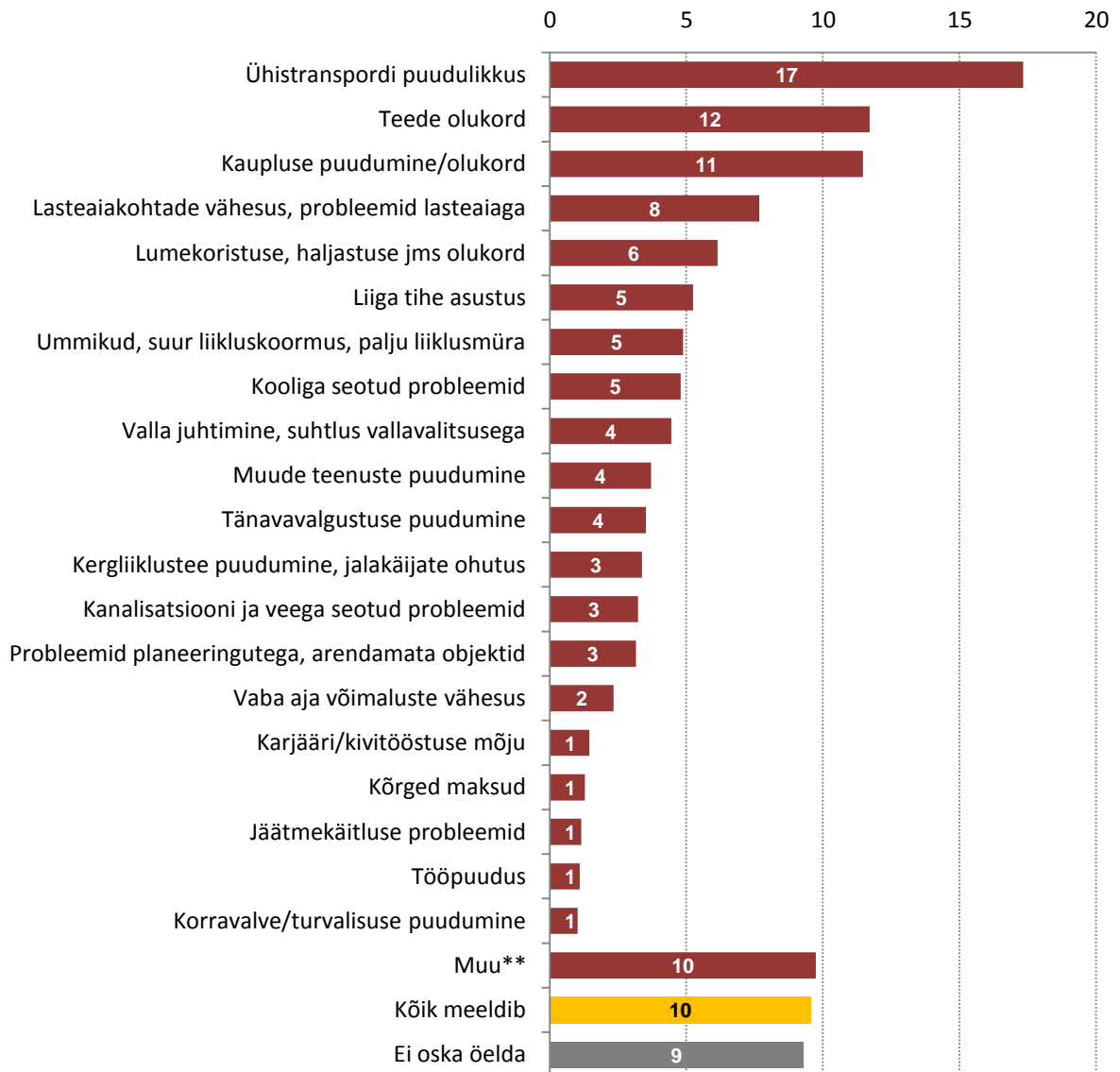
*Kuna iga vastaja poolt antud spontaanne vastus võis sisaldada mitut siin toodud määratlust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muu: valla abi (nt sotsiaaltöötaja, vabastus maamaksust), vedamine arendajaga, keskkonnasõbralikkus jne

Negatiivse poole pealt tuuakse kõige sagedamini esile **ühistranspordi puudulikkust** (17%) ning sellele järgnevad teede halb olukord (12%) ja kaupluse puudumine või probleemid olemasoleva kauplusega (11%) (Joonis 4). Harvemini mainitud Harku valla kitsaskohtadeks on lasteaiakohtade vähesus ja muud probleemid lasteaiaga, lumekoristuse ja haljastuse olukord, liiga suur asustustihedus, suur liikluskoormus (sh ummikud ja liiklusrütm), kooliga seotud probleemid, valla juhtimine ja vallavalitsusega suhtlemisel esinenud probleemid, erinevate teenuste puudumine (nt toitlustus, arstiabi, apteek, side, pangautomaat), tänavavalgustuse puudumine, kergliiklustee

puudumine ja sellega kaasnev oht jalakäijatele, kanalisatsiooni ja veega seotud probleemid, kitsaskohad planeerimisel ja oluliste objektide välja arendamisel, vaba aja võimaluste vähesus, Harku karjääri tolmu ja müra, kõrged maksud, jäätmekäitluse probleemid, tööpuudus, korralvalve ja turvalisuse puudumine jne. Igale kümnendale vastajale meeldib Harku vallas kõik ning ligikaudu sama paljud ei oska öelda, mis neile siin kõige vähem meeldib.

Joonis 4. Mis Teile Harku vallas elamise juures kõige vähem meeldib? (%; N = kõik vastajad)

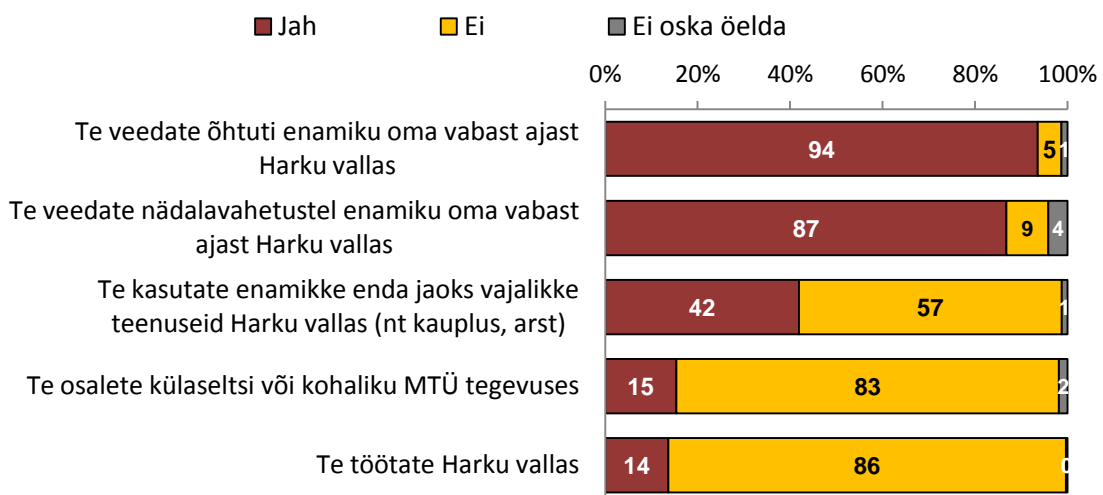
*Kuna iga vastaja poolt antud spontaanne vastus võis sisaldada mitut siin toodud määratlust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muu: Tabasalu-keskne areng, ilm, halb levi, inimeste hoolimatus, toetuste puudumine, tänavasiltide puudumine jne

1.2. Vallaelanike identiteet ja seotus Harku vallaga

Kõigi vastajate ühisjooneks on see, et nad elavad alaliselt Harku vallas. Käesoleva uuringu üheks eesmärgiks oli teada saada, mil viisil inimesed on oma koduvallaga veel seotud. Uuringust selgus, et **valdav osa elanikest on vabal ajal enamasti Harku vallas** – õhtuti veedab enda sõnul enamiku oma vabast ajast siin 94% ja nädalavahetustel 87% vastanuist (Joonis 5). Töötamise osas on olukord aga vastupidine – Harku vallas töötab ainult 14% siin elavatest inimestest. Isegi kui mittetöötavad inimesed kõrvale jätta, on antud näitaja endiselt vaid 18%, st **rohkem kui 4/5 inimestest käib tööil väljaspool oma koduvalda**. Enamikke enda jaoks vajalikke teenuseid kasutab Harku vallas kohapeal 42% inimestest. Asjaolu, et rohkem kui pooled elanikud kasutavad teenuseid väljapool Harku valda, võib osaliselt olla seotud mujal töötamisega, mistõttu on mugav ka teenuseid mujal kasutada. Veel üheks valdkonnaks, mille kohta uuriti, oli külaseltsi või kohaliku MTÜ tegevuses osalemine. Taolisest tegevusest võtab osa 15% vastanuist.

Joonis 5. Mis seob Teid lisaks elukohale veel Harku vallaga?* (%; N = kõik vastajad)

* Lisaks küsiti ka Harku vallas õppimise kohta, aga kuna uuringus oli vanuse alampiiriks 15 eluaastat ja vastajate sekka sattus ainult üks siin õppiv inimene, siis on antud näitaja jooniselt välja jäetud.

Tabel 1 annab ülevaate Harku vallas töötamise, vaba aja veetmise ja muude tegevuste esinemissagedusest lähtuvalt vastaja elukohast. Rohelise värviga on märgitud need kandidid, kus esineb antud seost keskmisest märgatavalt rohkem, ja punasega kandidid, kus seda on vähem.

Kõige suuremad kantide vahelised erinevused ilmnevad seoses teenuste kasutamisega – kui Tabasalu ja Harku kandis kasutavad enamikke enda jaoks vajalikke teenuseid vallas kohapeal rohkem kui pooled vastajad, siis Tutermaa-Kumna ja Tiskre-Harkujärve kandis jääb see näitaja alla kümnendiku. Tiskre-Harkujärve kant eristubki teistest selle poolest, et seal esineb kõiki uuritud seoseid vähem kui teistes piirkondades. Suured piirkondlikud erinevused ilmnevad ka kohapeal töötamise osas – Harku vallas töötavaid inimesi on Vääna ja Tabasalu kandis oluliselt rohkem kui mujal. Külaseltsi või mõne muu kohaliku ühingu tegevuses osalemine on keskmisest märksa laiemalt levinud Vääna-Jõesuu ja Suurupi-Muraste kandis elavate vastajate seas.

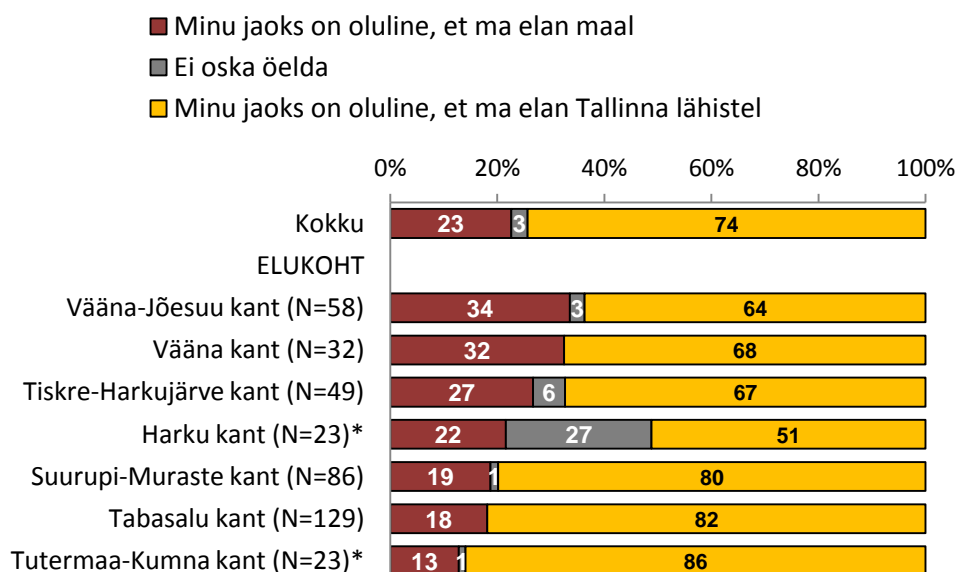
Tabel 1. Mis seob Teid lisaks elukohale veel Harku vallaga? (antud seost omavate vastajate osakaal; %; N = kõik vastajad)

	KOKKU	Harku*	Suurupi/ Muraste	Taba- salu	Tiskre/ Harku- järve	Tuter- maa/ Kumna*	Vääna	Vääna- Jõesuu
Te veedate õhtuti enamiku oma vabast ajast Harku vallas	93,6	92,7	96,2	96,2	83,6	82,9	96,8	95,0
Te veedate nädalavahetustel enamiku oma vabast ajast Harku vallas	86,8	92,7	88,4	82,2	76,8	86,7	96,2	95,5
Te kasutate enamikke enda jaoks vajalikke teenuseid Harku vallas, näiteks külastate kauplust, arsti jne	41,9	51,7	43,6	59,6	9,3	5,7	39,8	39,3
Te osalete külaseltsi või kohaliku MTÜ tegevuses	15,4	5,3	23,2	10,2	8,7	11,7	17,9	24,9
Te töötate Harku vallas	13,6	7,6	4,8	22,5	5,6	6,7	28,5	10,9

* Vastajate väikse arvu (N=23) tõttu tuleb arvestada suure statistilise veaga. Ka kõigis järgnevates tabelites ja joonistel viitab Harku ja Tutermaa-Kumna kandi juures olev tärn suure statistilise vea võimalusele, aga vastavat selgitust ei ole enam uuesti üle korratud.

Hindamaks, milliseid tegureid inimesed oma elukeskkonna juures väärtustavad, paluti vastajal erinevate väitepaaride osas valida, kumb esitatud väidetest iseloomustab teda ennast paremini.

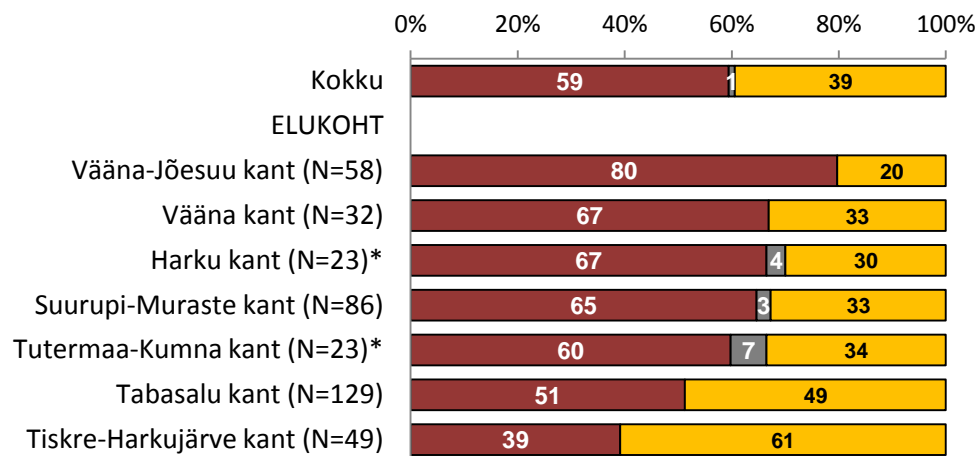
Joonis 6. Elukeskkonna juures väärtustatavad tegurid: maal elamine vs Tallinna lähistel elamine (%) (N = kõik vastajad)

Maal või Tallinna lähistel elamise vahel valides peab 3/4 Harku valla elanikest (74%) oluliseks, et nad **elavad Tallinna lähistel** (Joonis 6). Linnalähedus on oluline ennekõike Tutermaa-Kumna, Tabasalu ja Suurupi-Muraste kandis elavaile vastajaile. Maal elamist aga väärtustatakse keskmisest enam Vääna-Jõesuu ja Vääna kandis. Lisaks ilmneb ka eelistuste mõningane seos vastaja vanusega – alla 45-aastastest vastajatest peab Tallinna lähistel elamist oluliseks 81%, vanematest aga 67%.

Joonis 7. Elukeskkonna juures väärtustatavad tegurid: võimalikult looduslähedases keskkonnas elamine vs teenuste paiknemine käe-jala juures (%) ; N = kõik vastajad

- Minu jaoks on oluline elada võimalikult looduslähedases keskkonnas, isegi kui sellega kaasnevad teatud ebamugavused teenuste kättesaadavuses
- Ei oska öelda
- Minu jaoks on oluline, et kõik teenused oleksid käe-jala juures

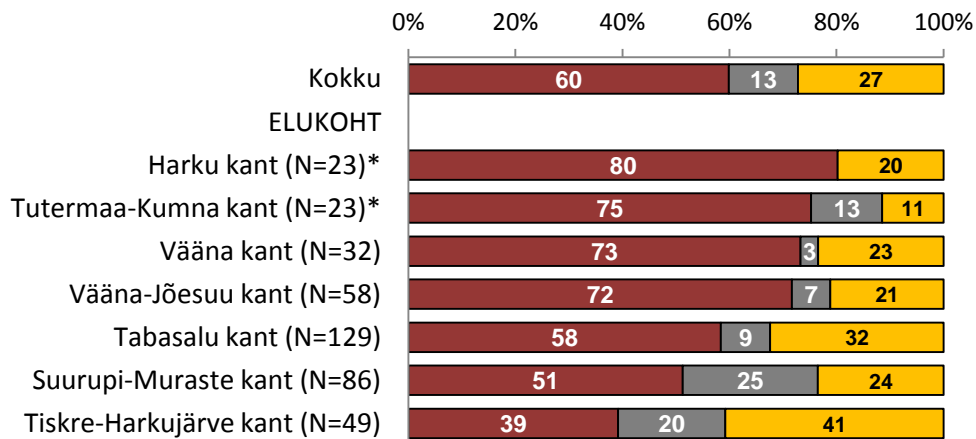

Viiest elanikust kolm (59%) on **nõus leppima teatud ebamugavustega teenuste kättesaadavuses**, selle nimel, et nad saaksid elada võimalikult looduslähedases keskkonnas (Joonis 7). Ülejäänud 2/5 aga peavad esmatähtsaks teenuste paiknemist käe-jala juures. Võimalikult looduslähedast keskkonda väärtustatakse kõige enam Vääna-Jõesuu kandis, teenuste kodulähedast asukohta aga Tiskre-Harkujärve kandis.

Ootuspäraselt peavad ühistranspordiga liiklevad inimesed teenuste käe-jala juures paiknemist sagedamini oluliseks kui sõiduauto kasutajad (vastavalt 55% ja 36% antud transpordivahendi kasutajatest). Vanusegruppide lõikes eristuvad teistest kõige enam 45-64-aastased inimesed, kes peavad keskmisest sagedamini (70% selles vanuses vastajaist) oluliseks võimalikult looduslähedases keskkonnas elamist. Eesti ja muust rahvusest vastajate eelistused on siinkohal samuti erinevad – võimalikult looduslähedast keskkonda peab oluliseks 64% eestlastest ja 39% mitte-eestlastest. Antud juhul tasub meeles pidada, et taoliste gruppidevaheliste erisuste juures ei saa jätta arvestamata vastajate üldist struktuuri ja sellega kaasnevaid võimalikke mõjusid: näiteks antud juhul on muust rahvusest vastajate seas keskmisest rohkem eakaid inimesi ja ühistranspordi kasutajaid.

Joonis 8. Elukeskkonna juures väärtustatavad tegurid: eelistused vaba aja veetmisel (%) ; N = kõik vastajad)

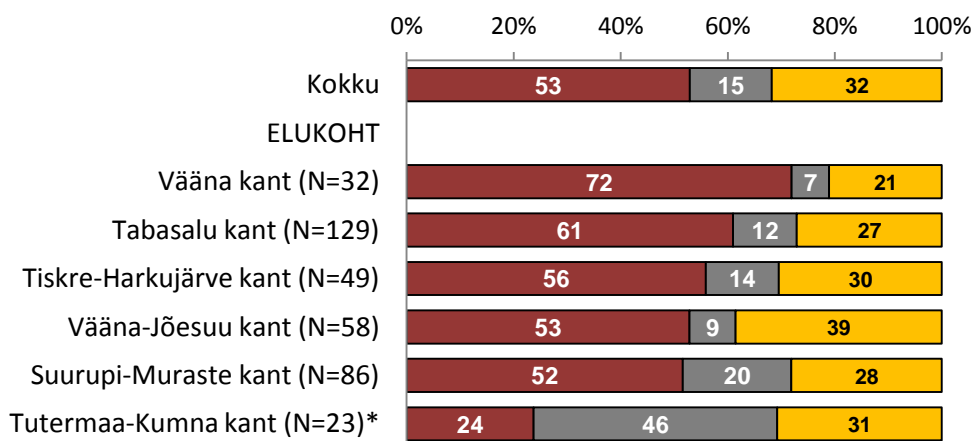
- Ma eelistan veeta oma vaba aega kodukandis, näiteks osaledes külaseltsi tegevuses
- Ei oska öelda
- Ma eelistan veeta oma vaba aega Tallinnas, kus on palju valikuvõimalusi

Vaba aega eelistatakse pigem veeta kodukandis kui Tallinnas: 60% eelistaks veeta seda kodukandis, 27% pealinnas ning 13% ei oska kindlat seisukohta võtta (Joonis 8). Keskmisest märksa vähem esineb kodukandis vaba aja veetmise eelistamist Tiskre-Harkujärve ja Suurupi-Muraste kandis, kus leidub palju selliseid vastajaid, kes ei oska oma eelistust öelda. Siinkohal esineb tugev vanuseline seos. Noorim vanusegrupp (15-34 eluaastat) on ainuke, kus on Tallinna ja kodukandi eelistamine enam-vähem võrdselt esindatud. Mida vanema vanusegrupiga on tegemist, seda suuremaks muutub nende inimeste ülekaal, kes eelistavad veeta oma vaba aega kodukandis.

Joonis 9. Elukeskkonna juures väärtustatavad tegurid: koolieelistused (%) ; N = kõik vastajad)

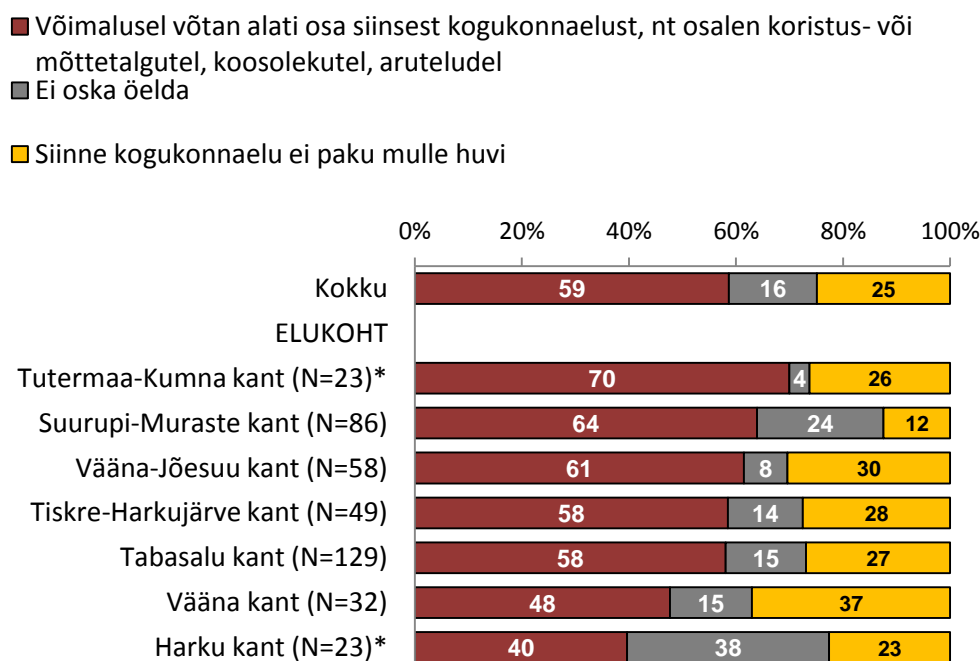
- Ma eelistan, et mu laps/lapselaps käiks kohalikus, Harku vallas asuvas koolis
- Ei oska öelda
- Ma eelistan, et mu laps/lapselaps käiks Tallinnas koolis

Ligikaudu pooled elanikest (53%) eelistavad, et nende **lapsed või lapselapsed käiksid Harku vallas asuvas koolis** (Joonis 9). Tallinna kooli eelistab 32% ning seisukohta ei oska selles küsimuses võtta 15% vastanuist. Harku vallas asuvad kooli eelistatakse kõige enam Vääna kandis. Tutermaa-Kumna kant eristub tulemustes teistest piirkondadest selle poolest, et seal ei oska väga paljud inimesed valikut langetada.

Vastajaist, kelle leibkonnas on alla 18-aastaseid lapsi, eelistab Harku valla kooli 64%. Lasteta leibkondade esindajad mitte ei eelista selle võrra rohkem Tallinna koole, vaid lihtsalt ei oska vastust anda. Kohalikku kooli eelistavad keskmisest enam ka nooremad (64% alla 44-aastastest), eesti rahvusest (59%, mitte-eestlastest 21%) ja meessoost vastajad (58%, naistest 48%).

Joonis 10. Elukeskkonna juures väärtustatavad tegurid: huvi siinse kogukonnaelu vastu (%); N = kõik vastajad)

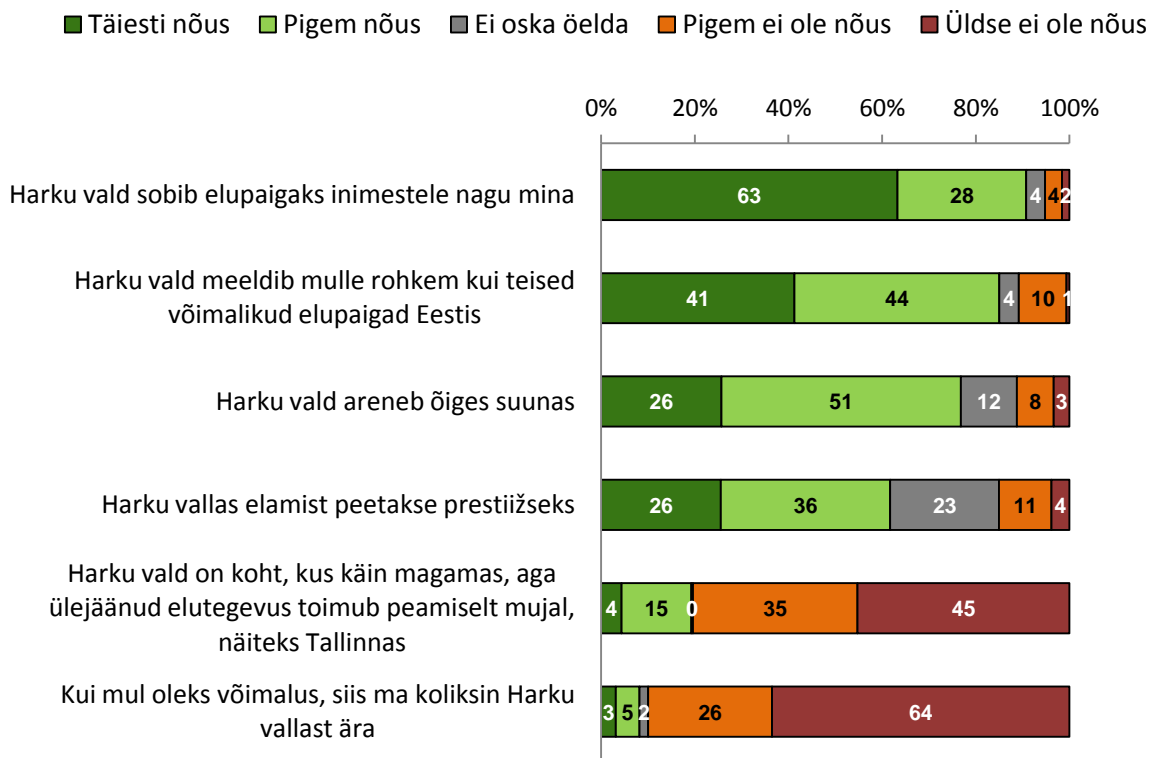
3/5 Harku valla elanikest (59%) **võtab võimalusel alati osa siinsest kogukonnaelust** (Joonis 10). Samas iga neljas inimene (25%) tunnistab, et siinne kogukonnaelu ei paku talle huvi. Oma kodukandi tegevusest on uuringu põhjal kõige enam huvitatud Tutermaa-Kumna kandis elavad inimesed, aga vastajate väikse arvu tõttu tuleb selle piirkonna puhul arvestada suure statistilise vea võimalusega. Eestlaste seas on kogukonnaelust osa võtvaid inimesi oluliselt rohkem kui muust rahvusest vastajate hulgas (vastavalt 65 ja 28 protsenti). Antud erinevus tuleneb nende paljude mitte-eestlaste arvelt, kes ei oska oma eelistust öelda (48%, eestlastest ainult 10%). Vanuselisi erinevusi siinkohal ei esine.

Lisaks väitepaaride seast valiku langetamisele paluti vastajail hinnata, kuivõrd nad nõustuvad erinevate Harku valda ja siin elamist puudutavate väidetega. Mõned väidetest olid positiivse ja mõned negatiivse alatooniga. Harku valda positiivses valguses näitavate väidetega kaldutakse pigem nõustuma: 91% vastanuist on täiesti või pigem nõus, et Harku vald sobib elupaigaks inimestele nagu mina, 85 protsendile meeldib Harku vald rohkem kui teised võimalikud elupaigad Eestis, 77%

vastajate hinnangul areneb vald õiges suunas ning 62% arvates peetakse Harku vallas elamist prestiižeks (Joonis 11). Negatiivse sisuga väidetega aga üldjuhul ei nõustuta: vaid 8% inimestest on täiesti või pigem nõus, et võimaluse korral nad koliksid Harku vallast ära, ning 19% hinnangul on tegemist kohaga, kus käiakse magamas, aga ülejäänud elutegevus toimub peamiselt mujal. Vanuse lõikes vaadates esineb ära kolimise soovi kõige enam noorimas vanuserühmas (17% vastajatest vanuses 15-34; meeles tuleb seejuures pidada, et kokku oli selles vanuserühmas ainult 32 vastajat). Mida noorema vanusegrupiga on tegemist, seda sagedamini leitakse, et põhiline elutegevus toimub väljaspool Harku valda (15-34-aastastest on seda meelt 43%, üle 65-aastastest aga ainult 7%).

Ootuspäraselt on vastaja poolt positiivsetele ja negatiivsetele väidetele antud hinnangud omavahel negatiivselt korreleeritud – mida enam nõustutakse positiivsete väidetega, seda sagedamini kaldutakse negatiivsete väidetega (eriti ära kolimist puudutava väitega) mitte nõustuma.

Joonis 11. Nõustumine väidetega, mis puudutavad Harku valda ja siin elamist (%²; N = kõik vastajad)

Tabel 2 annab ülevaate Harku valda puudutavate väidetega nõustumisest kantide lõikes. Rohelise värviga on märgitud need kandidid, kus väitega nõustujate osakaal on keskmisest märgatavalt kõrgem, ja punasega kandidid, kus nõustujaid on teiste piirkondadega võrreldes märksa vähem.

Iga väite puhul on vastamismustrid mõnevõrra erinevad, aga mõningaid üldistusi saab siiski kantidevahelise võrdluse kohta teha. Näiteks ilmneb tulemustest, et Vääna-Jõesuu kandis elavad

² Siin ja edaspidi on mitme alamgruppi (nt „täiesti nõus“ ja „pigem nõus“) näitajaid kokku liites võetud aluseks ümardamata andmed, sest see tagab andmete täpsema esitamise. Viimane võib aga tingida olukorra, kus kokku liidetud koondarv ja graafikul olevate täisarvuni ümardatud alamgruppide summa erinevad protsendi võrra.

inimesed kalduvad enamikel juhtudel olema valla ja siin elamise suhtes positiivsemalt meelestatud kui Harku valla elanikud keskmiselt; Vääna kandis aga on olukord pigem vastupidine.

Tabel 2. Nõustumine väidetega, mis puudutavad Harku valda ja siin elamist (väitega täiesti või pigem nõus olevate vastajate %; N = kõik vastajad)

	KOKKU	Harku*	Suurupi/ Muraste	Taba- salu	Tiskre/ Harku- järve	Tuter- maa/ Kumna*	Vääna	Vääna- Jõesuu
Harku vald sobib elupaigaks inimestele nagu mina	90,8	67,9	93,0	90,6	92,3	94,5	81,6	99,0
Harku vald meeldib mulle rohkem kui teised võimalikud elupaigad Eestis	85,0	75,0	90,3	85,4	79,6	70,3	85,6	90,4
Harku vald areneb õiges suunas	76,8	92,0	91,3	74,0	66,7	65,2	65,0	75,3
Harku vallas elamist peetakse prestiižseks	61,7	37,6	57,8	67,1	57,3	77,3	42,0	73,4
Harku vald on koht, kus käin magamas, aga ülejäänud elutegevus toimub peamiselt mujal, näiteks Tallinnas	19,3	12,4	23,9	17,2	27,9	14,5	26,5	10,6
Kui mul oleks võimalus, siis ma koliksin Harku vallast ära	8,2	15,0	2,4	9,8	10,3	6,6	11,6	7,6

2. Hinnangud eluolule ja pakutavatele teenustele

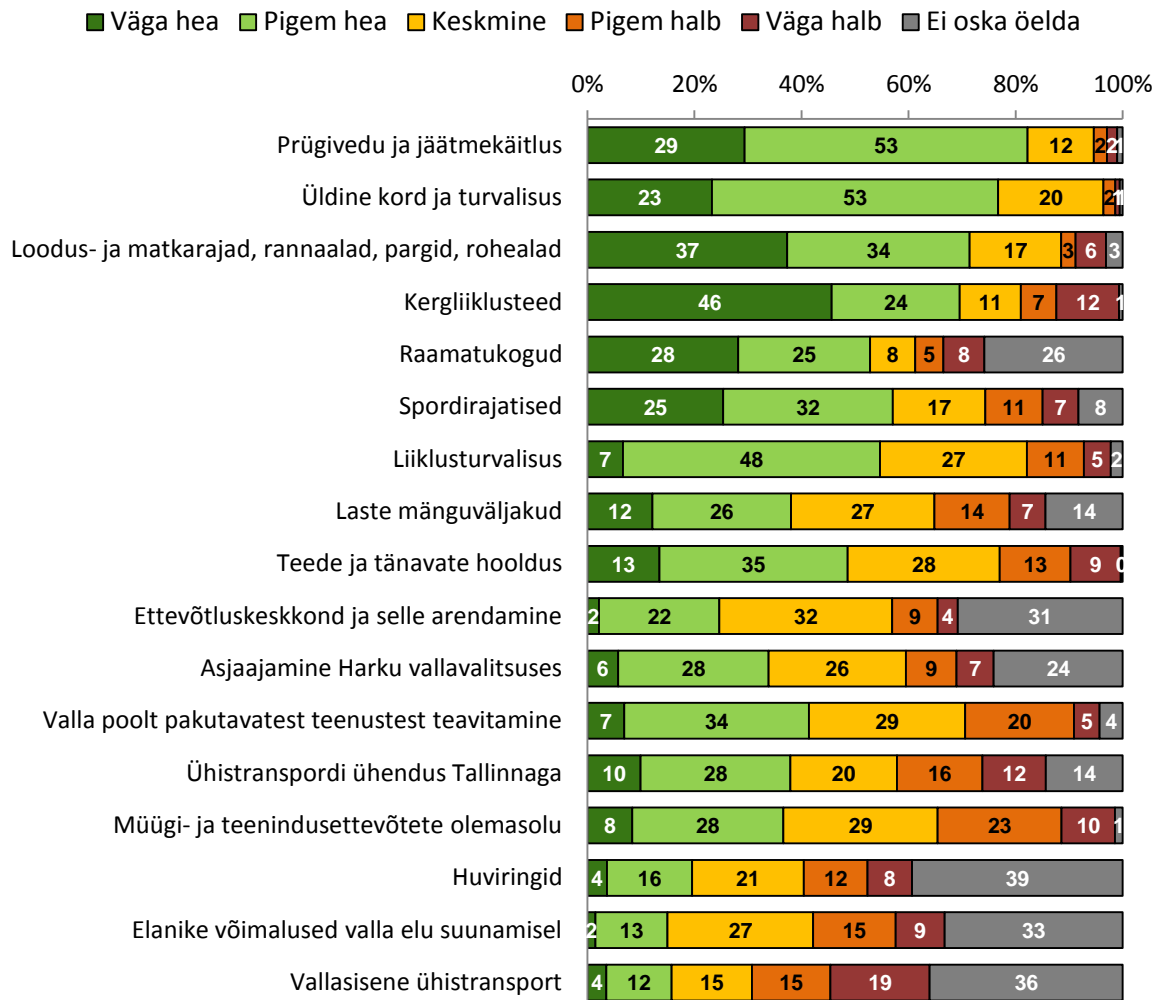
Järgnev peatükk kajastab Harku valla elanike hinnanguid siinsetele teenustele ja muudele eluvaldkondadele. Vastajail paluti hinnata 17 erineva valdkonna olukorda Harku vallas. Hindamiseks kasutati 5-pallilist skaalat: 5 – väga hea, 4 – pigem hea, 3 – keskmine, 2 – pigem halb, 1 – väga halb. Joonisel 12 on tulemused esitatud keskmise hinnangu alusel järjestatuna.

Elanikud on Harku vallas **kõige enam rahul prügiveo ja jäätmekäitluse** (väga või pigem heaks hindab 82%), **üldise korra ja turvalisuse** (77%), **loodus- ja matkaradade, rannaalade, parkide ja rohealade** (71%) ning **kergliiklusteede** olukorraga (70%). Teist äärmust vaadates selgub, et kõige vähem on positiivseid hinnanguid saanud järgmised valdkonnad: elanike võimalused valla elu suunamisel ja mõjutamisel (15% hindab väga või pigem heaks), vallasisene ühistransport (16%) ning huviringid (20%).

Väga või pigem halvaks on kõige sagedamini hinnatud vallasisest ühistransporti ning müügi- ja teenindustevõtete puudumist (mõlemal juhul 33%); järgneb ühistranspordi ühendus Tallinnaga (28%). Uuringust ilmneb ka kuus valdkonda, mille kohta paljud vastajad ei oska üldse hinnangut anda:

huviringid, vallasisene ühistransport, elanike võimalused valla elu suunamisel ja mõjutamisel, ettevõtluskeskkond ja selle arendamine, raamatukogud ning asjaajamine Harku vallavalitsuses.

Joonis 12. Mõeldes üldistele elamistingimustele Harku vallas, kuidas Te hindate olukorda järgmistes valdkondades? (%; järjestatud keskmise hinde alusel; N = kõik vastajad)

Tabel 3 annab kantide lõikes ülevaate erinevatele valdkondadele antud keskmistest hinnangutest. Üldpildi lihtsustamiseks on iga valdkonna puhul märgitud ära piirkonnad, mille elanikud on antud valdkonna olukorda hinnanud keskmisest märksa kõrgemalt (roheline värviga) või madalamalt (punane värviga).

Tabasalu ja Suurupi-Muraste elanikud on teiste kantidega võrreldes valla elamistingimustega mõnevõrra rohkem rahul. Keskmisest madalamalt aga hinnatakse erinevaid valdkondi Tutermaa-Kumna, Vääna-Jõesuu ja Vääna kandis. Väga suured kantide vahelised erinevused hakkavad silma kergliiklusteede, ühistranspordi, raamatukogude, spordirajatiste, laste mänguväljakute ja ka mitmete teiste valdkondade puhul. Seega, kuigi vastajail paluti mõelda Harku vallale üldiselt, siis tegelikkuses mõjutab antud hinnanguid väga tugevalt inimese enda lähem ümbrus.

Tabel 3. Mõeldes üldistele elamistingimustele Harku vallas, kuidas Te hindate olukorda järgmistes valdkondades? (keskmine hinnang skaalal 1-5; N = kõik vastajad)

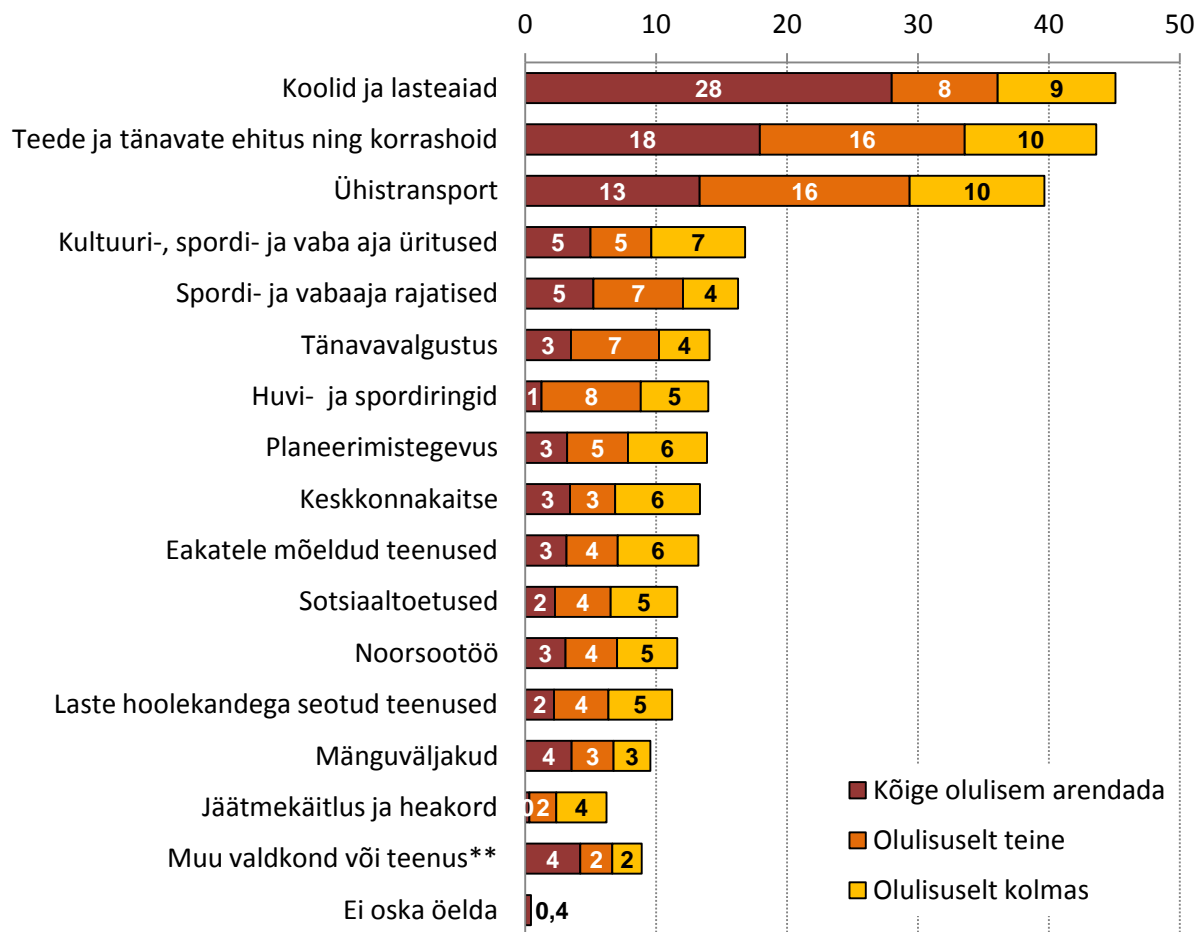
	KOKKU	Harku*	Suurupi/ Muraste	Taba- salu	Tiskre/ Harku- järve	Tuter- maa/ Kumna*	Vääna	Vääna- Jõesuu
Prügivedu ja jäätmekäitlus	4,1	4,1	4,3	4,0	4,3	3,4	4,1	3,9
Üldine kord ja turvalisus	4,0	4,0	4,2	4,0	4,1	3,8	3,7	3,7
Loodus- ja matkarajad, rannaalad, pargid, rohealad	4,0	4,3	4,4	4,4	4,0	1,8	3,6	3,5
Kergliiklusteed	3,9	3,8	4,4	4,5	4,3	1,2	2,7	2,8
Raamatukogud	3,8	4,6	3,9	4,4	2,6	1,8	4,2	3,1
Spordirajatised	3,6	1,7	3,9	4,3	3,4	2,7	3,4	3,1
Liiklusturvalisus	3,4	3,7	3,7	3,6	3,2	2,3	3,0	3,3
Laste mänguväljakud	3,3	3,4	3,5	3,5	3,8	2,4	3,2	2,0
Teede ja tänavate hooldus	3,3	3,9	3,6	3,5	3,1	2,2	2,7	3,0
Ettevõtluskeskkond ja selle arendamine	3,2	2,1	3,3	3,6	3,4	2,9	2,9	2,7
Asjaajamine Harku vallavalitsuses	3,2	3,5	3,4	3,3	3,3	3,3	2,7	3,0
Valla poolt pakutavatest teenustest teavitamine	3,2	3,6	3,3	3,3	3,3	3,3	2,9	2,8
Ühistranspordi ühendus Tallinnaga	3,1	3,7	3,8	3,0	2,9	3,2	1,8	3,0
Müügi- ja teenindus-ettevõtete olemasolu	3,0	2,7	2,9	3,9	2,3	2,3	2,6	2,5
Huviringid	2,9	1,4	3,2	3,5	2,8	2,3	2,7	2,7
Elanike võimalused valla elu suunamisel ja mõjutamisel	2,7	2,8	3,1	2,8	2,8	2,0	2,6	2,5
Vallasisene ühistransport	2,5	3,6	3,1	2,4	2,3	1,6	1,7	2,9
KESKMINE	3,36	3,35	3,64	3,66	3,28	2,50	2,97	2,96

Vastajale anti ette loetelu erinevate valdkondade ja teenustega ning paluti sealt hulgast nimetada need, mille arendamise tuleks Harku vallas kõige enam panustada. Vastajal oli võimalik nimetada kokku kuni kolm valdkonda või teenust: millise arendamine on kõige olulisem, milline oluliselt teine ja milline oluliselt kolmas. Tulemusi vaadates selgub, et **tähtsaks peetakse ennekõike koolide ja lasteaedade** (45% nimetab seda ühena kolmest olulisemast arengusuunast), **teede ja tänavate ehituse ning korrashoiu** (44%) ja **ühistranspordi arendamist** (40%) (Joonis 13). Neile kolmele, teistest oluliselt eristuvale valdkonnale järgnevad kultuuri-, spordi- ja vaba aja üritused (17%), spordi- ja vabaaja rajatised (16%), tänavavalgustus (14%), huvi- ja spordiringid (14%), planeerimistegevus (14%), keskkonnakaitse (13%), eakatele mõeldud teenused (13%), sotsiaaltoetused (12%), noorsootöö (12%), laste hoolekandega seotud teenused (11%), mänguväljakud (10%), jäätmekäitlus ja heakord (6%) ning mitmed muud valdkonnad.

Üheks põhjuseks, miks just need kolm valdkonda teistest niivõrd tugevalt eristusid, võib olla nende valdkondade lai ulatus ning mitmete teiste valdkondade jaotamine märksa kitsamateks alamvaldkondadeks. Näiteks, kui koondada kokku kõik huvitegevusega seonduv (sh nii üritused, ringid kui ka spordi- ja vabaaja rajatised) või sotsiaalvalda kuuluv (sh nii sotsiaaltoetused, eakatele mõeldud teenused kui laste hoolekandega seotud teenuseid), siis oleksid nende valdkondade näitajad ligilähedased praeguse kolme enimmainitud valdkonnaga.

Joonis 13. Palun öelge, millistesse valdkondadesse ja teenustesse tuleks Teie arvates Harku vallas ennekõike panustada. (%; N = kõik vastajad)

*Kuna iga vastaja võis anda kuni 3 vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muu: kauplus, turvalisus (sh liiklusturvalisus), perearstikeskus, kanalisatsioon, tööhõive jm

Tabel 4 annab kantide lõikes ülevaate, kui paljud sealsetest vastajatest nimetasid antud valdkonda või teenust ühena kolmest, millesse tuleks ennekõike panustada. Värviliselt on ära tähistatud need piirkonnad, kus on antud teenust keskmisest sagedamini mainitud. Tabelit analüüsid tuleb endiselt meeles pidada, et väiksemates kantides on iga konkreetse vastaja vastusel väga suur osakaal ja seetõttu ei saa tulemusi kogu sealsele elanikkonnale otseselt üldistada. Näiteks, kuna nii Harku kui Tutermaa-Kumna kandis oli vastajaid vähe (N=23) ja nende seas oli keskmisest rohkem vanemaid inimesi, siis on see eeldatavasti peamiseks põhjuseks, miks eakatele mõeldud teenuseid maininute osakaal on kujunenud seal ebaproportsionaalselt suureks.

Kui kogu valla peale kokku mainiti koole-lasteaedu, teid-tänavaid ja ühistransporti enam-vähem võrdselt, siis kantide lõikes on vallalt eeldatavad prioriteedid mõnevõrra erinevad. Tiskre-Harkujärve kandis peetakse ennekõike oluliseks kahe valdkonna arendamist: ühistransport ning koolid ja lasteaiad. Suurupi-Muraste kandis on enim mainitud koole ja lasteaedu ning teise valdkonnana järgneb teede ja tänavate olukorra parandamine. Tabasalu kandi (N=129 ehk üle neljandiku kogu valimist) pingerida on väga sarnane valla koondtulemusele. Nii Väänas kui Väana-Jõesuus on olulise arengusuunana kõige enam mainitud teede ja tänavate ehitust ning korrashoidu. Kui Väänas järgnevad sellele kaks mujalgi peamiselt nimetatud valdkonda (koolid-lasteaiad ja ühistransport), siis Väana-Jõesuus peetakse neist olulisemaks tänavavalgustuse arendamist. Kahe väiksema kandi osas ei saa nii täpseid üldistusi teha.

Tabel 4. Palun öelge, millistesse valdkondadesse ja teenustesse tuleks Teie arvates Harku vallas ennekõike panustada. (kolm olulisemat arengusuunda kokku; %; N = kõik vastajad)

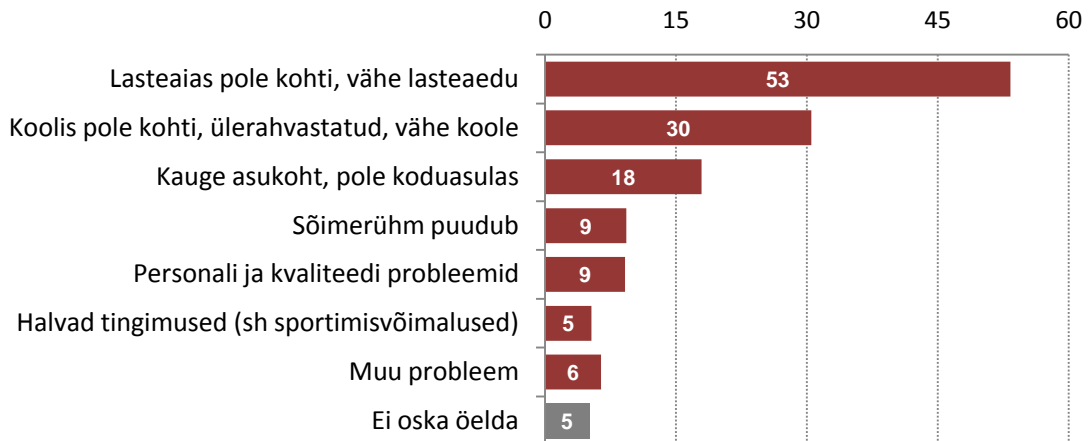
	KOKKU	Harku*	Suurupi/ Muraste	Taba- salu	Tiskre/ Harku- järve	Tuter- maa/ Kumna*	Väana	Väana- Jõesuu
Koolid ja lasteaiad	45,1	25,0	59,0	43,8	63,2	22,4	43,9	29,8
Teede ja tänavate ehitus ning korrashoid	43,6	33,6	45,7	39,0	43,0	49,3	49,8	49,6
Ühistransport	39,7	32,2	25,3	40,0	65,5	44,6	41,9	38,2
Kultuuri-, spordi- ja vaba aja üritused	16,8	26,6	24,4	17,3	5,8	12,6	10,8	14,7
Spordi- ja vabaaja rajatised	16,3	29,8	16,6	14,6	17,8	18,2	18,0	11,1
Tänavavalgustus	14,1	-	2,8	11,0	13,8	12,2	20,3	40,5
Huvi- ja spordiringid	14,0	27,8	14,8	5,6	18,3	6,6	23,8	19,9
Planeerimistegevus	13,9	-	15,0	23,0	7,8	-	13,8	8,3
Keskonnakaitse	13,3	11,4	11,9	16,1	7,2	8,8	17,6	14,9
Eakatele mõeldud teenused	13,2	52,0	8,0	11,5	7,2	25,8	11,0	10,8
Sotsiaaltoetused	11,6	2,7	9,7	12,1	12,3	19,0	16,2	10,9
Noorsootöö	11,6	33,6	22,9	6,0	2,7	5,5	13,2	7,7
Laste hoolekandega seotud teenused	11,2	8,7	8,7	15,0	6,0	21,1	7,7	10,0
Mänguväljakud	9,6	-	6,3	13,0	1,7	31,6	1,8	12,4
Jäätmekäitlus ja heakord	6,2	8,8	0,8	6,7	5,4	5,7	7,0	12,4
Muu valdkond	8,9	-	8,6	12,1	16,6	-	3,2	6,1

Saamaks paremat ettekujutust, miks ühe või teise valdkonna arendamist peetakse kõige olulisemaks, paluti vastajail selgitada nimetatud valdkonna või teenuse praegust põhilist probleemi. Järgnevalt on toodud välja peamised probleemid iga valdkonna kohta eraldi. Täpse probleemide loeteluga on võimalik tutvuda aruande lisades (Lisa 2).

Koolide ja lasteaedade puhul peetakse kõige probleemsemaks lasteaiakohtade vähesust (53%) ning sellele järgneb koolide vähesus ja ülerahvastatus (30%) (Joonis 14). Lisaks tuuakse sagedamini

probleemidena välja veel kooli või lasteaia kauget asukohta (18%), sõimerühma puudumist (9%), personali ja kvaliteediga seotud probleeme (9%) ning halbu õppe- ja sportimistingimusi (5%).

Joonis 14. Te ütlesite, et Harku vallas oleks kõige olulisem panustada koolide ja lasteaedade arendamisse. Mis on hetkel selle valdkonna/teenuse põhiline probleem? (%) (N=112; vastajad, kelle arvates on kõige olulisem koolide ja lasteaedade arendamine)

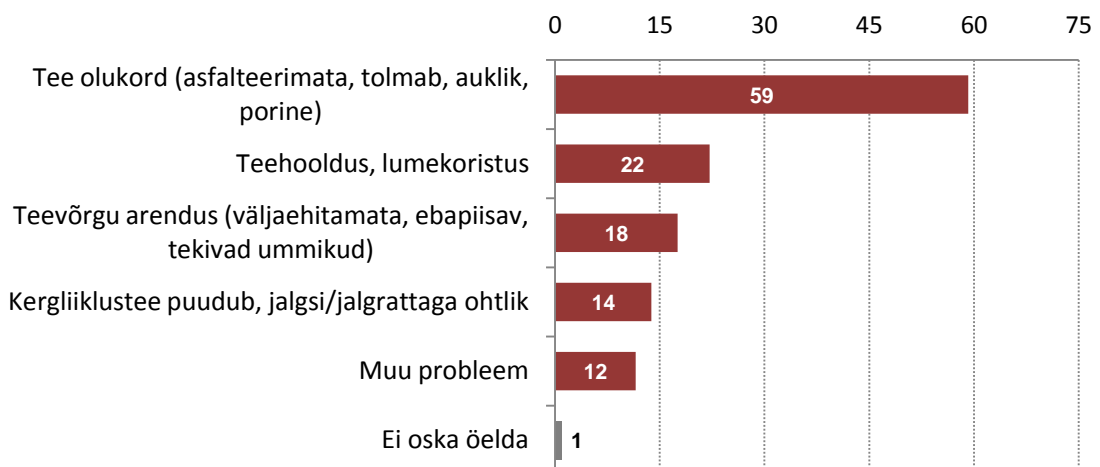

*Kuna iga vastaja poolt antud spontaanne vastus võis sisaldada mitut siin toodud määratlust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muu: kõrge hind, puudub info erahoiu kohta, hoolimatus jm

Teede-tänavate suurimaks probleemiks peetakse üldist teede olukorda – 59% vastanute arvates on probleemiks asfalteerimata, tolmad, auklikud või porised teed (Joonis 15). Ülejäänud kitsaskohtadena mainitakse sagedamini teehoolduse ja lumekoristuse probleeme (22%), teedevõrgu puudulikku arendamist (18%) ja kergliiklusteede puudumist (14%).

Joonis 15. Te ütlesite, et Harku vallas oleks kõige olulisem panustada teede ja tänavate ehituse ning korrashoiu arendamisse. Mis on hetkel selle valdkonna/teenuse põhiline probleem? (%) (N=72; vastajad, kelle arvates on kõige olulisem teede ja tänavate ehituse ning korrashoiu arendamine)

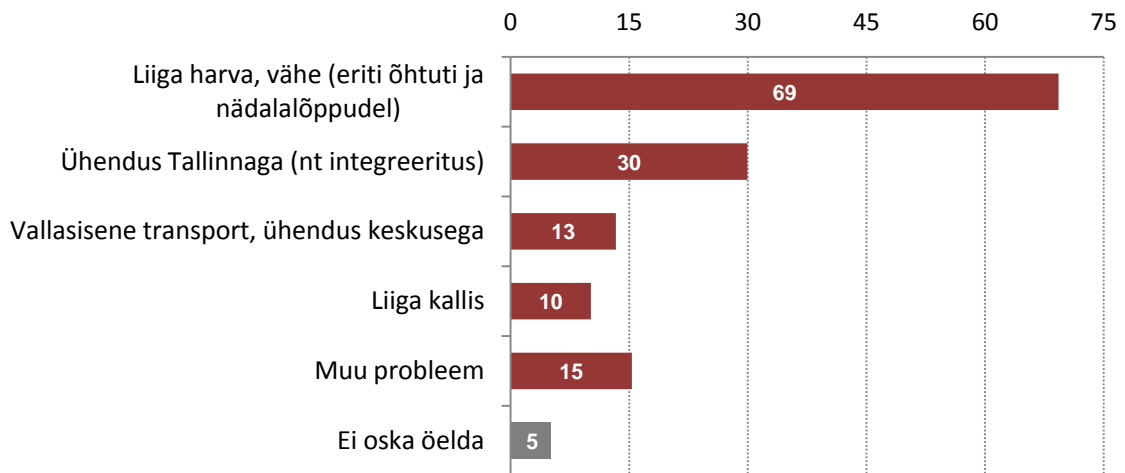

*Kuna iga vastaja poolt antud spontaanne vastus võis sisaldada mitut siin toodud määratlust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muu: rahapuudus, teed ei kuulu vallale, äärealadesse ei investeerita, puudulik teemärgitus, halb ehituskvaliteet jm

Ühistransport ei vasta ootustele ennekõike seetõttu, et praegune transpordiühendus on liiga harv, eriti õhtuti ja nädalavahetustel (69%) (Joonis 16). Siinkohal on võimalik eristada probleeme ka lähtuvalt sihtkohast – 30% mainib Tallinna ühenduse ja 13% vallasise transpordi puudujääke. Lisaks tuuakse probleemina välja teenuse kõrge hind, sobimatu sõidugraafik jne.

Joonis 16. Te ütlesite, et Harku vallas oleks kõige olulisem panustada ühistranspordi arendamisse. Mis on hetkel selle valdkonna/teenuse põhiline probleem? (%; N=53; vastajad, kelle arvates on kõige olulisem ühistranspordi arendamine)

*Kuna iga vastaja poolt antud spontaanne vastus võis sisaldada mitut siin toodud määratlust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muu: sobimatu graafik, hiline mine, täis bussid, kauge peatus, ummikud jm

Kuna ülejäänud valdkondi ja teenuseid mainiti oluliselt harvemini, siis nende puhul ei saa teha põhjalikke üldistusi, mis neis valdkondades probleemiks on. Järgnevalt on iga valdkonna puhul lihtsalt toodud välja märksõnad, mida mainiti.

Kultuuri-, spordi- ja vaba aja üritused: Kõige enam mainitakse, et kohapeal on üritusi liiga vähe ja seetõttu tuleb ürituste külastamiseks sõita kuhugi kaugemale. Lisaks tuuakse veel välja järgmisi probleeme: ei ole üldse üritusi, puudub kultuuri- või seltsimaja, mis üritusi korraldaks, pole ürituste kohta infot. Konkreetsemate üritussoovidena mainitakse paaril korral kontserte ja teatrietendusi.

Spordi- ja vabaaja rajatised: Probleemidena tuuakse välja taoliste rajatiste vähesus ja korrasolek ning vajadus mõne konkreetse rajatise järele (nt spordisaal, jõusaal, palliväljak, tennisehall, jalgratta trikiväljak, kardirada, valgustatud suusarada) või vajadus teatud piirkonnas (nt Harkus, väljapool Tabasalu).

Tänavavalgustus: Siinkohal on probleemi olemus kõigil vastanuil ühesugune – teatud piirkondades puudub tänavavalgustus. Mõnel puhul mainitakse lisaks ka pimedate tänavatega kaasnevad ebamugavust, ohtu või hirmu.

Huvi- ja spordiringid: Ringide osas tuuakse probleemidena välja nende täielik puudumine või vähesus, kauge asukoht, eale vastavate ringide puudumine ning tasulisus.

Planeerimistegevus: Siin on mainitud probleemide ring väga lai: tegevuse läbimõeldus (arengukava), ametnike suhtlus elanikega (ei kuulata ega aidata elanikke), puudujäägid üldise infrastruktuuri

loomises, valed investeeritud (nt teedehituses), planeeringutega venitamine, mõne konkreetse objekti puudumine (nt kauplus, hotell) jne.

Keskkonnakaitse: Kõige sagedamini mainitakse seda, et looduskeskkonda on vaja säilitada ja elamuehituse eesmärgil ei tohi liiga palju metsa maha võtta. Muude probleemidena nimetatakse prügi (metsa reostamine, räädas mererand, ehituspraht), reovett, mererannale kõrgehitiste rajamist, killustikutehase poolt tekitatavat õhureostust, valimatut mootorsõidukitega liiklemist jne.

Eakatele mõeldud teenused (kodu- ja tugiteenused, hoolduse korraldamine, üritused): Siinkohal tuntakse Harku vallas ennekõike puudust hooldekodust, aga mainitakse ka muude teenuste arendamist (nt transport kauplusesse, keemiline puhastus), soodustuste loomist (nt tasuta ühistransport), ürituste korraldamist jne.

Sotsiaaltoetused: Vastajad nimetavad konkreetseid sotsiaaltoetusi, mida oleks vaja (küttetoetus, ravimitoetus, raskes majanduslikus olukorras inimeste ja lastega perede aitamine), või toovad välja mõne muu toetustega seotud probleemi (nt vaja rohkem teavitustööd toetuste kohta ja abi nende taotlemisel).

Noorsootöö: Probleemiks peetakse, et ei ole piisavalt tegevust noortele (mainitakse vanusevahemikke 8-18, 11-15 ja 13-17), noored peavad vaba aja sisustamiseks sõitma Tallinna ning puudub noortekeskus.

Laste hoolekandega seotud teenused (lastehoid, lastekaitse, eestkoste, hooldus): Enim mainitud probleemiks on lastesõime puudumine, mistõttu ei ole alla 3-aastastele lastele hoiuvõimalust. Kuna lastehoius on nõudlus pakkumisest suurem ja kõigile ei jagu kohti, siis soovitab üks vastajaist tõsta lastehoiutoetusi.

Mänguväljakud: Probleemina nimetatakse mänguväljakute puudumist ja vähesust. Eraldi mainitakse ka seda, et pole valla rajatud avalikke mänguväljakuid (nt olemas ainult kortermaja juures).

Jäätmekäitlus ja heakord: Antud valdkonda mainitakse kõige olulisema probleemina ainult ühel korral, tuues välja, et teatud avalikes kohtades (nt Vääna-Jõesuu kaupluse ja kohvik Mango juures ning rannas) ei ole prügikaste.

Muu valdkond või teenus: Siin mainitakse kõige enam kaupluse puudumist või kauget asukohta. Lisaks on probleemiks peetud ka politseipatrulli puudumist, kuivenduskraavide ja kanalisatsiooni puudumist teatud piirkondades, arstiabi olukorda (üks perearst, puuduvad eriarstid) jne.

3. Kohalikus elus osalemine ja huvi külaseltsi vastu

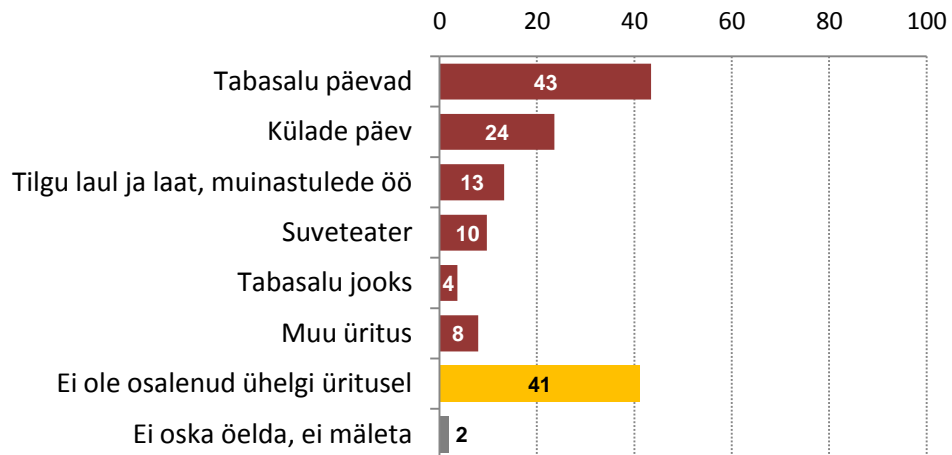
Käesolevas peatükis tehakse kokkuvõtte, kui aktiivselt Harku valla elanikud osalevad kohalikel üritustel ning milline on nende huvi külaseltsi tegevuse ja külamajas toimuva vastu.

3.1. Kohalikel üritustel osalemine

Harku vallas toimunud üritustest on viimase aasta jooksul **kõige enam osaletud Tabasalu päevadel** (43%) ja **külade päeval** (24%) (Joonis 17). Lisaks on 13% inimestest käinud üritusel Tilgu Laul ja Laat,

10% suveteatris, 4% Tabasalu jooksul ja 8% mõnel muul üritusel. 2/5 Harku valla elanikest ei ole aga uuringu tulemuste põhjal osalenud mitte ühelgi oma vallas toimunud üritusel.

Joonis 17. Millistel üritustel Te olete Harku vallas viimase 12 kuu jooksul osalenud? (%; N = kõik vastajad)

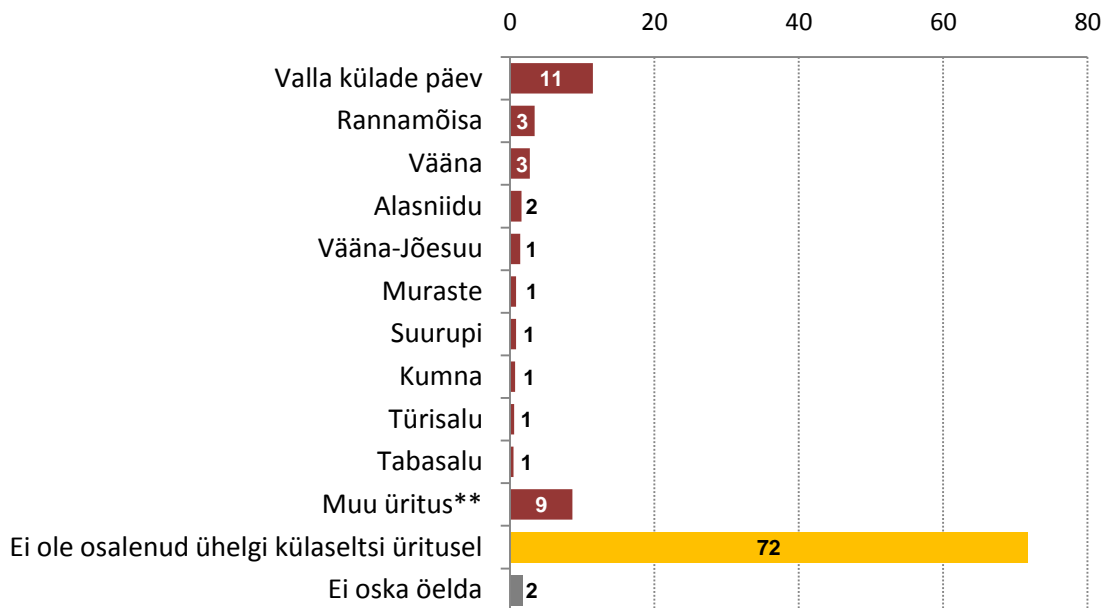

*Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

Keskmisest enam on üritustel osalenud Tabasalu, Vääna-Jõesuu ja Suurupi-Muraste kandis elavad inimesed. Kõige vähem aga on mõnel kohalikul üritusel osalenud Harku ja Tutermaa-Kumna kandi vastajate seas. Lähtuvalt nende ürituste toimumispaigast on ootuspärane, et Tabasalu päevi külasthanute osakaal on kõige kõrgem Tabasalu kandis (60%) ja Murastes toimunud külade päeval on kõige agaramalt osalenud Suurupi-Muraste kandi inimesed (40% seasetest inimestest). Eakate ehk üle 65-aastaste seas on Harku valla üritustel käinud märksa vähem kui nooremate vastajate hulgas (62% neist pole osalenud ühelgi üritusel). Eesti rahvusest vastajad on oluliselt aktiivsemad kohalike ürituste külastajad kui mitte-eestlased. Teiste taustatunnuste lõikes vaadeldes ilmneb, et keskmisest mõnevõrra sagedasemad üritustel käijad on ka naised, töötavad inimesed, alla 18-aastaste lastega koos elavad, kõrgema haridustaseme ning keskmise või kõrgema sissetulekuga vastajad.

Lisaks üldistele Harku vallas toimunud üritustele uuriti ka külaseltside poolt korraldatud ürituste kohta. Igal vastajal paluti nimetada nii oma kui mõne teise külaseltsi üritusi, kus ta on viimase 12 kuu jooksul osalenud. Tellija soovil on saadud vastused liigitatud lähtuvalt asukohast ehk külaseltsist, mis seda üritust korraldas. Tulemustest selgub, et **72% vastanuist ei ole enda sõnul viimase aasta jooksul osalenud mitte ühelgi külaseltsi üritusel (Joonis 18)**. Siin hulgas võib olla nii neid, kes tõesti pole taolistel üritustel osalenud, kui ka neid, kes ei seosta konkreetset üritust külaseltsiga ja seetõttu jätsid selle nimetamata. Viimasest annab kinnitust kasvõi see, et kui etteantud loetelu põhjal nimetas 24% vastajaist, et ta on osalenud Harku vallas toimunud külade päeval, siis külaseltsi poolt korraldatud üritusena nimetas seda ainult 11% inimestest. Lisaks nimetasid paljud vastajad siinkohal ka Tabasalu päevi, mille korraldajaks ei ole tegelikult ükski külaseltsidest ja mis on seetõttu jäetud hilisemast analüüsist välja. Seega on käesoleva uuringu üheks järelduseks, et kohalikud inimesed ei ole üritusel käies sageli teadlikud, kes on selle korraldajaks.

Joonis 18. Millistel külaseltsi poolt korraldatud üritustel Te olete viimase 12 kuu jooksul osalenud?
 (%; N = kõik vastajad)

*Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

** Muude ürituste hulka on kodeeritud ka need üritused, mille puhul ei olnud täpselt aru saada, kus piirkonnas see toimus ja milline külaselts võis olla selle korraldajaks.

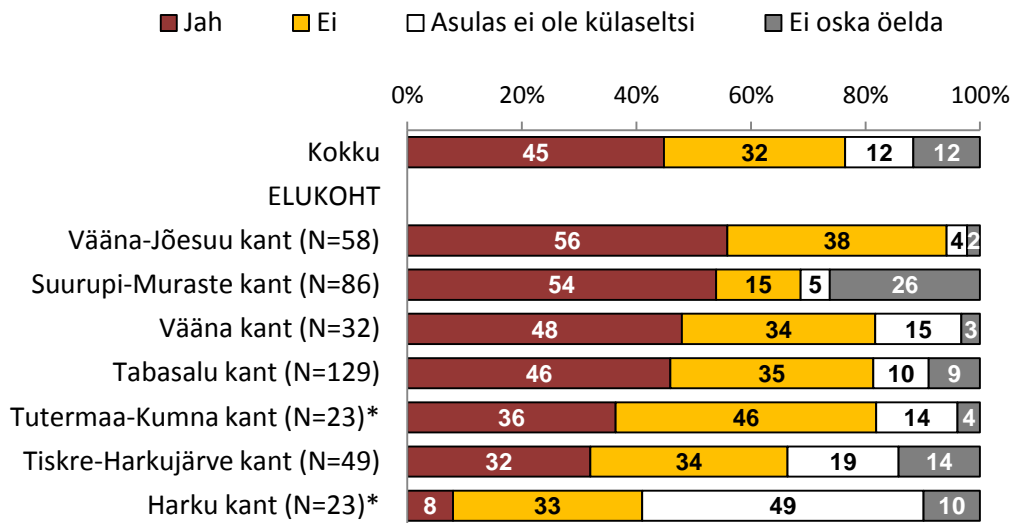
Lisaks joonisel ära toodud piirkondlikule jaotusele tasub märkida, mis laadi külaseltsi üritustel kohalikud inimesed on osalenud. Külade päeva kõrval mainitakse erinevaid laatu, mõnele tähtpäevale pühendatud üritusi (nt jõulud, jaanipäev, volber, emadepäev, isadepäev, naistepäev, vastlapäev), koristustalguid, muinastulede ööd, spordiüritusi, kontserte, etendusi, ekskursioone, koolitusi jne.

Keskmisest rohkem on külaseltsi üritusi külastanud Suurupi-Muraste ja Vääna-Jõesuu kandis elavad vastajad. Sarnaselt üldistele ülevallalistele üritustele ilmneb ka külaseltsi ürituste puhul, et eestlaste, nooremate, töötavate, kõrgema haridusega ja naissoost vastajate ning lastega leibkondade esindajate seas on üritusel käinute osakaal keskmisest suurem.

3.2. Huvi külaseltsi tegevuse ja külamaja vastu

45% Harku valla elanikest peab kohaliku külaseltsi tegevust enda ja oma pere jaoks oluliseks (Joonis 19). Iga kolmanda inimese (32%) jaoks aga ei ole külaseltsi tegevus oluline. Ülejäänud kas ei oska hinnangut anda või ütlevad, et nende asulas pole külaseltsi. Vastusevariant „külas/asulas ei ole külaseltsi“ märgiti ära ainult juhtudel, kui vastaja seda ise küsitlajale ütles. Seega antud näitaja ei kajasta reaalselt olukorda ning soovi korral said külaseltsi olulisust hinnata ka need vastajad, kelle elukohas külaselts hetkeseisuga puudub. Uuringu kohaselt peetakse kohaliku külaseltsi kõige olulisemaks Vääna-Jõesuu (56%) ja Suurupi-Muraste kandis (54%). Harku kant eristub teistest selle poolest, et seal on pooled vastanuist jätnud hinnangu andmata, kuna kohalik külaselts puudub.

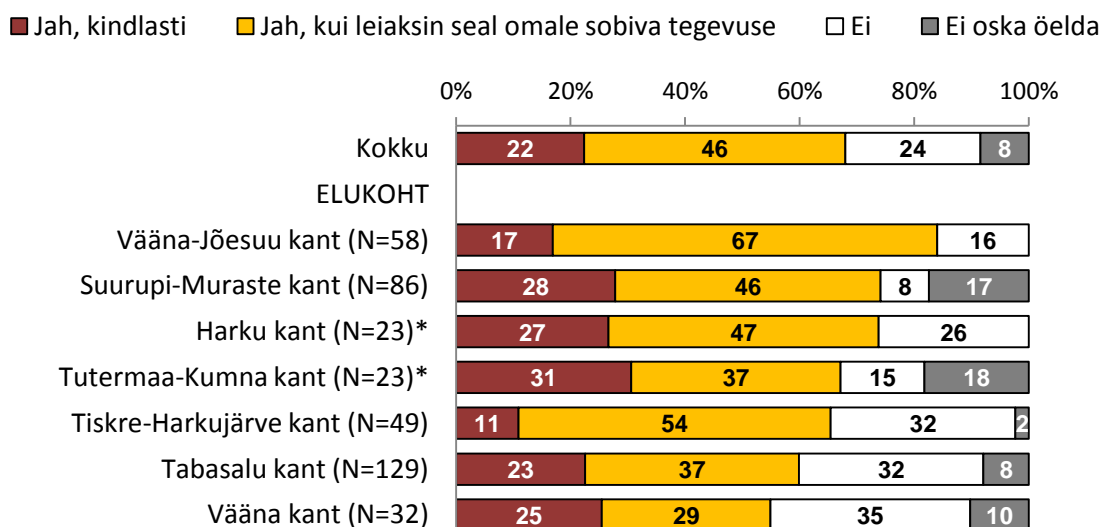
Joonis 19. Kas Teie ja Teie pere jaoks on kohaliku külaseltsi tegevus oluline? (%; N = kõik vastajad)

Rahvuse lõikes vaadeldes ilmneb, et sarnaselt kohalikele üritustele väärtustavad eestlased ka külaseltsi mitte-eestlastest enam – oluliseks peab seda vastavalt 48% eesti ja 27% muust rahvusest vastajaist. Antud erinevus tuleneb selle arvelt, et mitte-eestlased on sagedamini jätnud hinnangu andmata (st kas lihtsalt ei oska hinnata või ei saa seda seltsi puudumise tõttu teha). Naised hindavad kohalikku külaseltsi meestest mõnevõrra sagedamini oluliseks (49% vs 41%).

2/3 Harku valla elanikest on huvitatud kohalikus küla- või seltsimajas käimisest – 22% on arvamusel, et kui nende piirkonnas oleks külamaja või seltsimaja, kus kohalikud inimesed saavad koos käia ja erinevates tegevustes osaleda, siis nad kindlasti käiksid seal, ning 46% käiks, juhul kui nad leiaksid seal omale sobiva tegevuse (Joonis 20). Kohalikus külamajas ei soovi käia iga neljas vastaja (24%).

Joonis 20. Kui Teie piirkonnas on või oleks külamaja või seltsimaja, kus kohalikud inimesed saavad koos käia ja erinevates tegevustes osaleda, siis kas Te käiksite seal? (%; N = kõik vastajad)

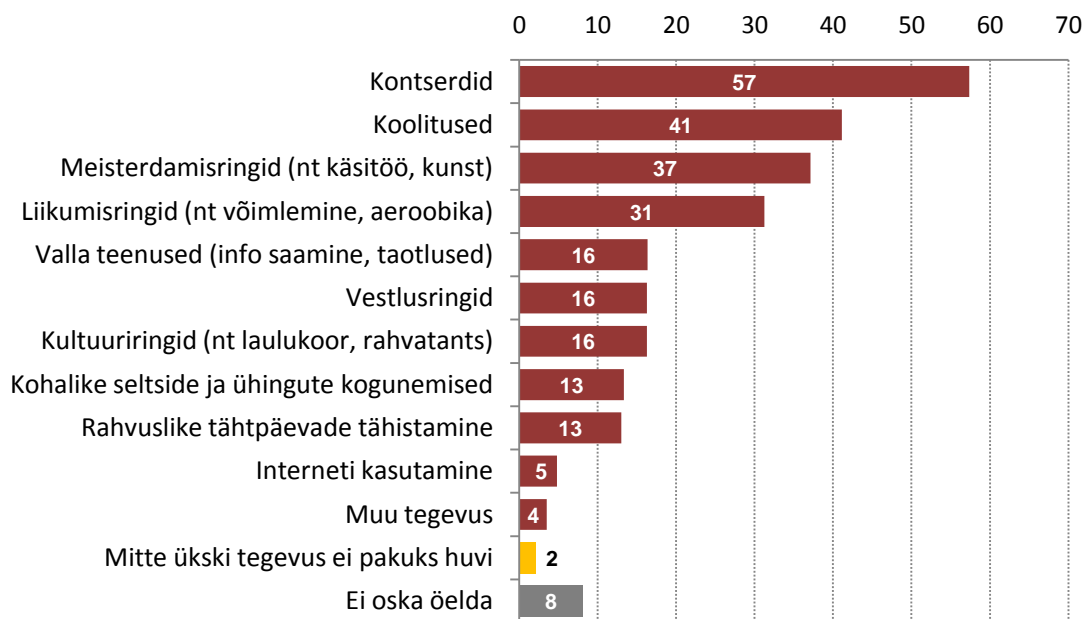

Piirkonna alusel vaadeldes ilmneb kõige suurem huvi Vääna-Jõesuus, kus 84% vastanuist oleks põhimõtteliselt külamaja tegevusest huvitatud; neist valdav osa eeldusel, et nad leiavad sealt endale midagi sobilikku. Keskmisest enam leidub külamajas käia soovijaid järgmistes elanikkonnarühmades: halvemal majanduslikul järjel olevad vastajad (81% neist kelle netosissetulek ühe leibkonnaliikme kohta on alla 300 euro kuus), vanusegrupid 15-34 ja 45-64 eluaastat (vastavalt 77% ja 74%), lastega leibkonna esindajad (73%), naised (72%, meestest 63%) ning eestlased (70%, mitte-eestlastest 60%).

Neil vastajail, kes on huvitatud kohalikus külamajas käimisest või kes ei osanud kindlat vastust anda, paluti etteantud loetelust nimetada, mis laadi tegevused neile seal huvi pakuksid. **Kõige enam tuntakse huvi kontsertide vastu** – 57% vastanuist nimetab ühena huvipakkuvatest tegevustest külamajas toimuvaid kontserte (Joonis 21). Teisteks sagedamini huvi pakkuvateks tegevusteks on **koolitused** (41%), **meisterdamisringid** (37%) ja **liikumisringid** (31%). Ülejäänud tegevusi mainitakse märksa harvemini: nii valla teenuste kohta info saamise ja taotluste esitamise kui vestlusringides ja kultuuriringides osalemise vastu tunneb huvi 16% vastajaist, kohalike seltside ja ühingute kogunemiste ning rahvuslike tähtpäevade tähistamise vastu 13%. Külamajas interneti kasutamisest on huvitatud vaid 5% inimestest.

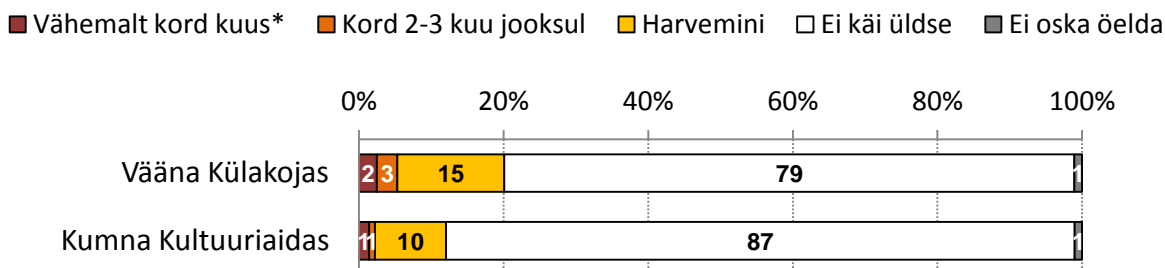
Joonis 21. Mis laadi tegevused Teile kohalikus külamajas huvi pakuksid? (%; N=306; vastajad, kes käiksid külamajas või kes ei oska selle kohta vastust anda)

*Kuna iga vastaja võis anda mitu vastust, siis võib protsentide summa olla 100-st suurem.

Nagu eelnevast selgub, siis näib huvi oma piirkonnas asuva külamaja tegevustes osalemise vastu olevat küllaltki suur. Praegustes oludes aga, kus Harku vallas on ainult kaks külamaja, **ei ole enamik siinsetest elanikest olemasolevates külamajades käinud**: Vääna Külakoda on külastanud 20% ja Kumna Kultuuriaita 12% inimestest (Joonis 22). Mõlema asutuse puhul ilmneb, et külastajad käivad seal valdavalt harvemini kui kord kolme kuu jooksul. Ootuspäraselt on külamaju kõige enam külastanud samas kandis elavad inimesed: ligikaudu pooled Vääna kandi vastajaist (53%) on käinud sealses külakojas ja sama paljud Tutermaa-Kumna vastajaist (50%) on külastanud Kumna Kultuuriaita.

Joonis 22. Kui tihti Te käite Vääna Külakojas/ Kumna Kultuuriaidas? (%; N = kõik vastajad)

*Joonisel olev kategooria „vähemalt kord kuus“ hõlmab endas nelja erinevat ankeedis olnud vastusevarianti: mitu korda nädalas, kord nädalas, kord paari nädala jooksul ja kord kuus.

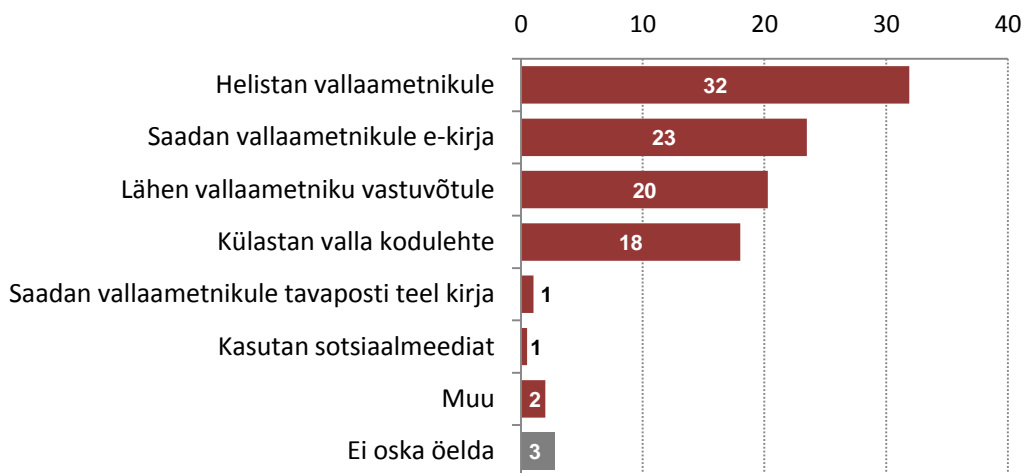
4. Kasutatavad infoallikad ja suhtlus vallaametnikega

Viimane peatükk käsitleb elanike eelistusi kohaliku info saamisel, erinevate infoallikate kasutussagedust, kokkupuuteid vallaametnikega ja rahulolu vallapoolse teenindusega.

4.1. Eelistused kohaliku eluga seotud küsimustele vastuse saamisel

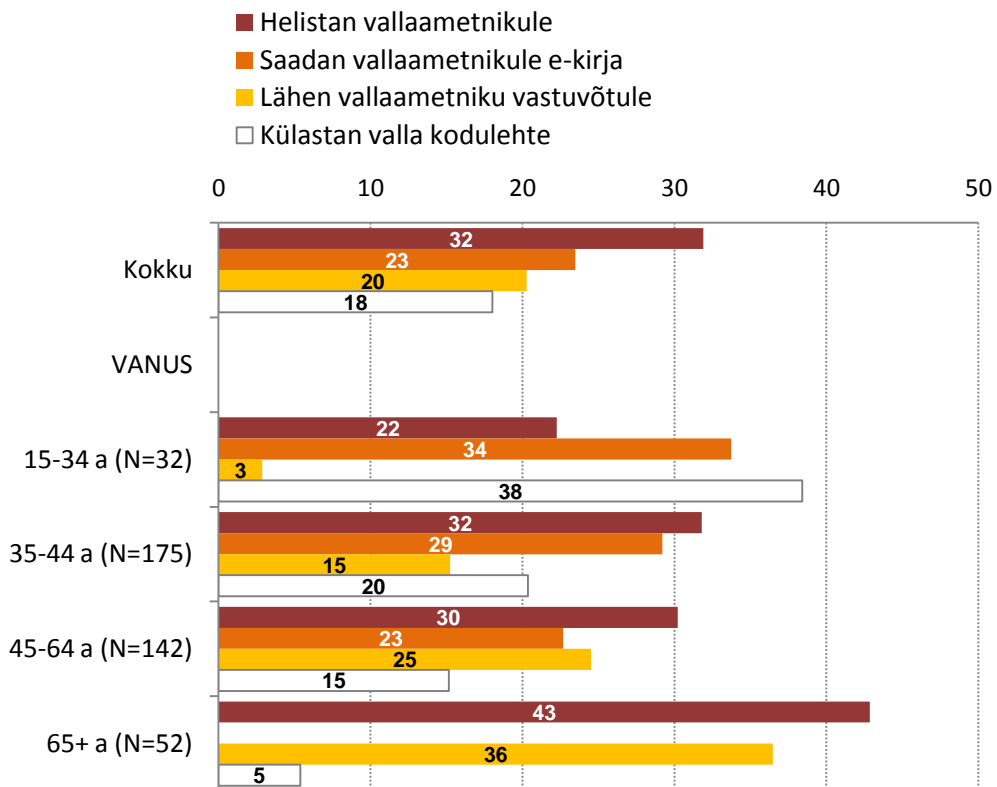
Olukorras, kus inimesel on mõni Harku valda ja siinset elu puudutav küsimus või probleem, **eelistab iga kolmas vallaelanik (32%) esmalt helistada vallaametnikule** (Joonis 23). Teisteks sagedamini eelistatud pöördumisviisideks on vallaametnikule e-kirja saatmine (23%), ametniku vastuvõtule minek (20%) ja valla kodulehe külastamine (18%). Tavaposti teel ametnikule kirja saatmine ning sotsiaalmeedia ja muude allikate kasutamine on uuringu põhjal esmaseks infoallikaks vaid väga üksikutel juhtudel.

Joonis 23. Kui Teil on mõni küsimus või probleem, mis puudutab Harku valda ja siinset elu, siis kuhu Te vastuse saamiseks esmalt pöörduate? (%; N = kõik vastajad)

Lähtuvalt inimeste vanusest on eelistused vallaeluga seotud küsimustele vastuse saamisel väga erinevad (Joonis 24). Mida nooremate inimestega on tegemist, seda enam leidub neid, kes eelistavad saada oma küsimusele vastuse arvuti vahendusel, st külastades valla kodulehte või saates ametnikule e-kirja. Vanemad inimesed seevastu eelistavad vallaametnikuga sagedamini suhelda telefoni teel või silmast-silma. Rahvuse lõikes on suurimaks erinevuseks see, et mitte-eestlased mainivad vallaametniku vastuvõtule minekut eestlastest oluliselt enam, aga antud erinevus võib olla tingitud muukeelsete vastajate keskmisest kõrgemast vanusest käesolevas uuringus.

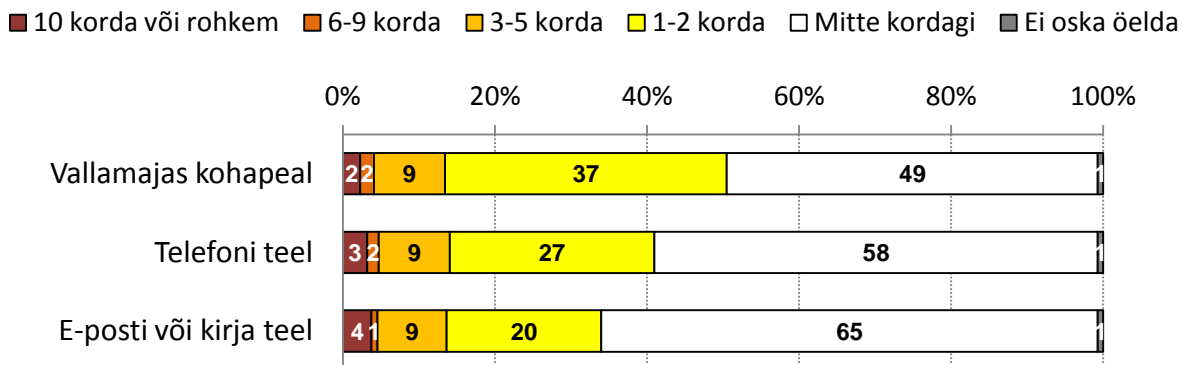
Joonis 24. Nelja peamise pöördumisviisi osakaal vanuse lõikes (%) ; N = kõik vastajad)

4.2. Suhtlus vallaametnikuga

Vastajal paluti hinnata, kui mitmel korral ta on viimase 12 kuu jooksul suhelnud Harku valla ametnikuga telefoni teel, e-posti või kirja teel ning vallamajas kohapeal. **Aasta jooksul on käinud vallamajas kohapeal 50%, ametnikule helistanud 41% ja kirjalikult suhelnud 34% Harku valla elanikest (Joonis 25).** Kõiki kolme suhtlusviisi on valdavalt esinenud aastas 1-2 korral. Väga sagedasi ametnikuga suhtlejad, kes teevad seda aasta jooksul rohkem kui viiel korral, on kõigi suhtlusviiside puhul 4-5%. Vanuselised erinevused eelistustes avalduvad ka tegelikus käitumises: nooremate vastajate hulgas on vallaametnikule kirja saatmine levinum kui vanemas eas; helistamise ja vallamajas kohapeal käimise puhul aga on olukord pigem vastupidine.

Joonis 25. Kui mitu korda Te olete viimase 12 kuu jooksul suhelnud Harku valla ametnikega telefoni teel/ e-posti või kirja teel/ vallamajas kohapeal? (%; N = kõik vastajad)

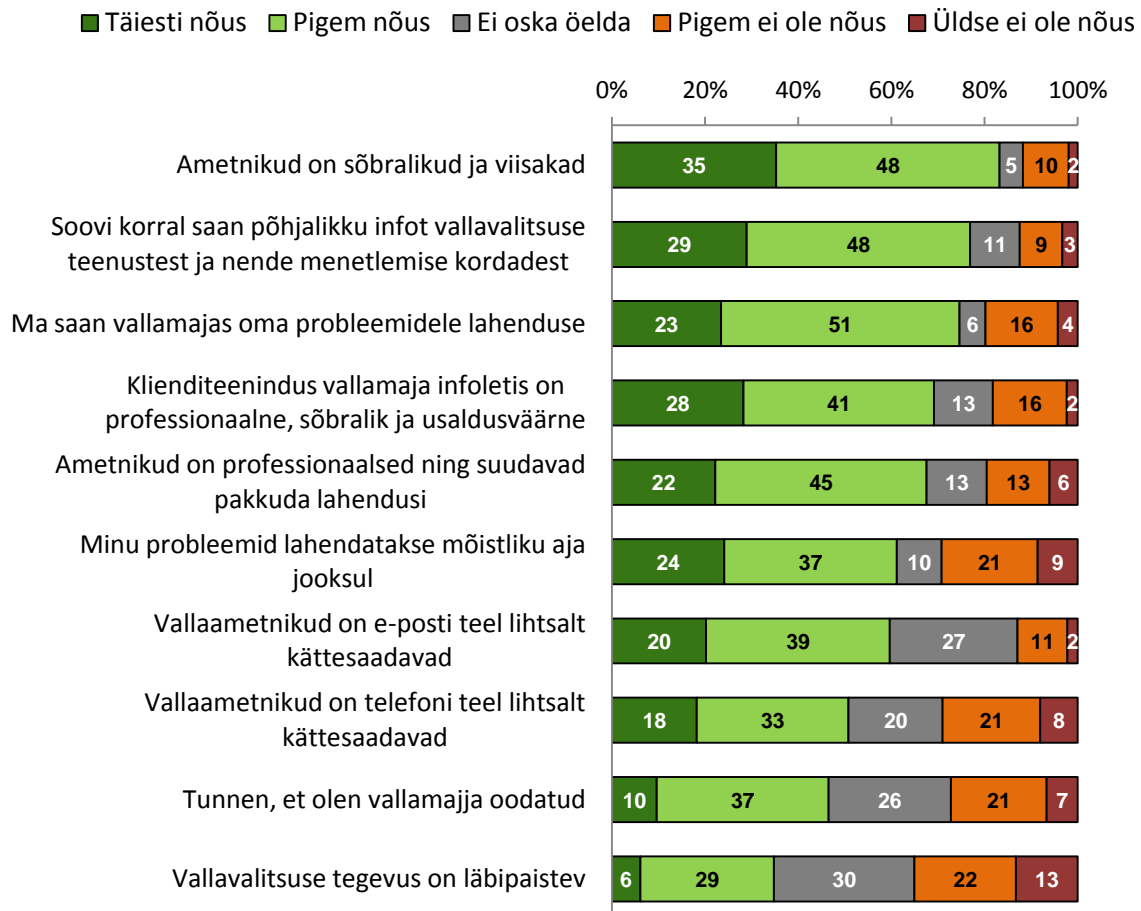

Kolme suhtlusviisi koos vaadeldes ilmneb, et **71% elanikest on aasta jooksul vähemalt korra mingil viisil vallaametnikuga suhelnud**. Piirkonniti analüüsid on vallaametnikuga suhelnute osakaal kõige kõrgem Vääna-Jõesuu (84%), Tabasalu (81%) ja Vääna kandis (77%); madalaim aga Harku (44%) ja Suurupi-Muraste kandis (54%). Lastega leibkondade esindajad on teistest mõnevõrra aktiivsemad vallaga suhtlejad (vastavalt 75% lastega ja 66% lasteta vastajaist). Vanuse, soo ja rahvuse lõikes väga märkimisväärsed erinevusi ei esine – noorte (alla 34-aastaste), naiste ja mitte-eestlaste seas on vallaga suhelnud keskmisest veidi vähem.

Neil vastajail, kes on viimase 12 kuu jooksul vallaametnikuga suhelnud, paluti hinnata, kuivõrd nad nõustuvad erinevate Harku valla ametnike ja nendepoolset teenindust puudutavate väidetega. Kõik väited olid positiivse sisuga, mis tähendab, et suurem nõustujate osakaal näitab suuremat rahulolu vallaametnike tööga.

Vallaametnikuga suhelnud inimesed on **kõige enam jäänud rahule ametnike sõbralikkuse ja viisakusega** – 83% vastanuist on täiesti või pigem nõus, et ametnikud on sõbralikud ja viisakad (Joonis 26). Ka info saamise, probleemide lahendamise ja töötajate professionaalsuse osas on antud valdavalt positiivseid hinnanguid: 77% vastanuist nõustub, et soovi korral on võimalik saada põhjalikku infot vallavalitsuse teenustest ja nende menetlemise kordadest, 75% arvates saab vallamajas oma probleemidele lahenduse, 69% hindab vallamaja infoleti klienditeenindust professionaalseks, sõbralikuks ja usaldusväärseks ning 68% vastanute arvates on ametnikud professionaalsed ja suudavad pakkuda lahendusi. Probleemide lahendamiseks kuluvat aega hindab mõistlikuks 61% vastanuist. Mis puudutab vallaametnike kättesaadavust, siis e-posti teel on nad lihtsalt kättesaadavad 60% ja telefoni teel 51% vastajate arvates. Kättesaadavushinnanguid mõjutab asjaolu, et kõik vastajad ei ole sel konkreetsel viisil püüdnud ametnikuga ühendust saada ja seetõttu ei oska olukorda hinnata. Antud kokkupuuteviisi puudumine võib osaliselt tingida ka järgnevat tulemust – vallamajas tunnevad end oodatuna vähem kui pooled inimesed (47%). **Kõige negatiivsemaid hinnanguid saab vallavalitsuse tegevuse läbipaistvus**. Siinkohal jagunevad arvamused võrdsele kahte leeri: 35% leidub nii neid, kes peavad tegevust läbipaistvaks, kui ka vastupidisel seisukohal olijaid. Iga kolmas vastaja jääb vastuse üldse võlgu.

Joonis 26. Palun öelge, kuivõrd Te olete nõus järgnevate väidetega Harku valla ametnike ja nendepoolse teeninduse kohta. (%; N=282; vastajad, kes on viimase 12 kuu jooksul vallaametnikega suhelnud)

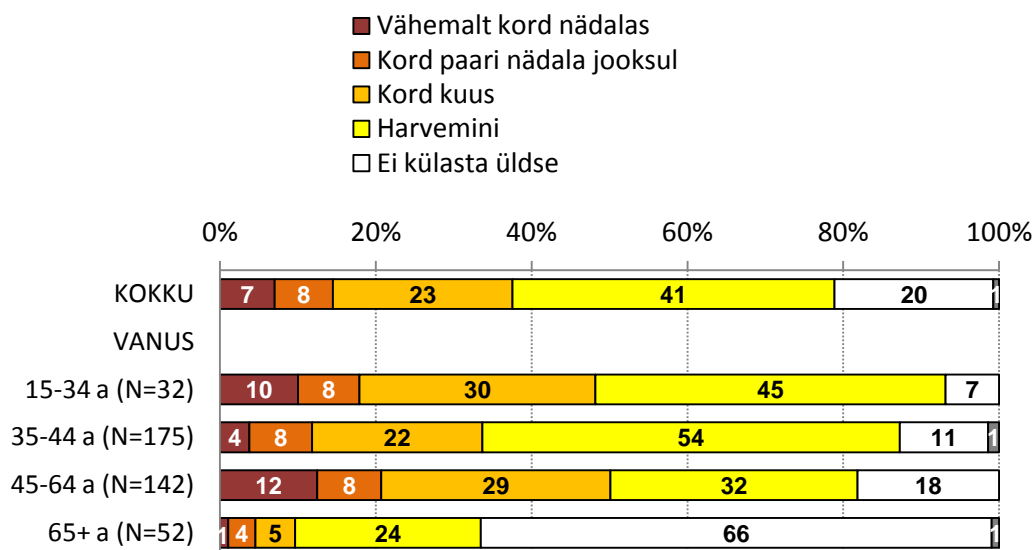

4.3. Valla kodulehe kasutamine

4/5 vallaelanikest külastab vähemalt aeg-ajalt Harku valla kodulehte: 7% teeb seda igapäevaselt, 8% kord paari nädala jooksul, 23% kord kuus ja 41% harvemini (Joonis 27). Vanusegruppide lõikes eristuvad teistest kõige enam üle 65-aastased inimesed, kellest on kodulehte külastanud ainult iga kolmas vastaja (33%). Sagedasi kodulehte külastajaid on keskmisest enam vanusegruppides 15-34 ja 45-64 eluaastat. Nagu juba eelnevalt eelistuste puhul selgus, on eestlased aktiivsemad kodulehte külastajad kui muust rahvusest elanikud (vähemalt kord kuus käib valla kodulehel vastavalt 42% eesti ja 17% muust rahvusest vastajaist), aga antud erinevus võib olla tingitud eakate vastajate suuremast osakaalust mitte-eestlaste hulgas.

Valdav osa (85%) valla kodulehte külastanud inimestest on tavaliselt leidnud sealt endale vajaliku info üles. Vajalik info on jäänud leidmata 8% vastajate hinnangul. Ülejäänud 7% ei ole osanud öelda, kas nad tavaliselt leiavad kodulehelt endale vajaliku info või mitte.

Joonis 27. Kui sageli Te tavaliselt külastate Harku valla kodulehte? (%; N = kõik vastajad)

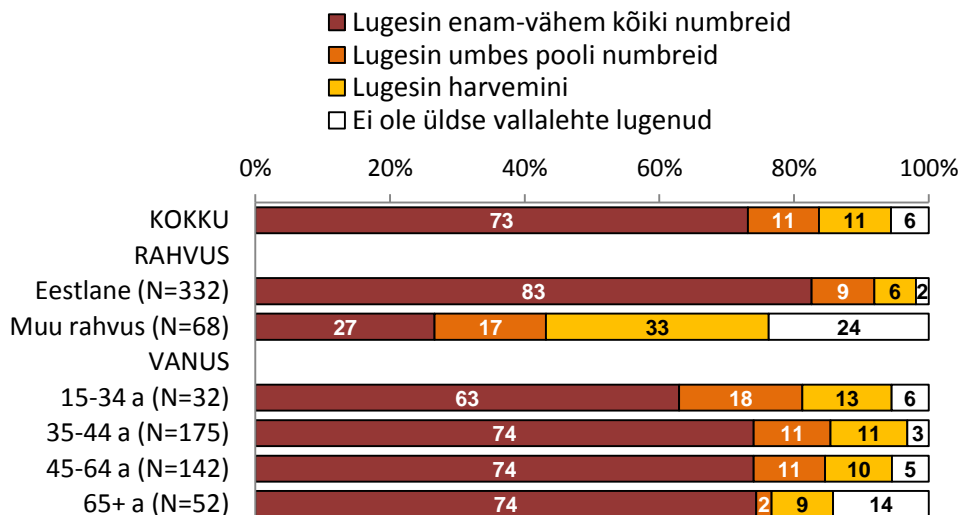

*Joonisel olev kategooria „vähemalt kord nädalas“ hõlmab endas kahte erinevat ankeedis olnud vastusevarianti: mitu korda nädalas ja kord nädalas.

4.4. „Harku Valla Teataja“ lugemine

Vallaleht „Harku Valla Teataja“ on uuringu põhjal väga suure lugejaskonnaga – ligikaudu 3/4 elanikest (73%) on enda sõnul lugenud viimase aasta jooksul enam-vähem kõiki numbreid (Joonis 28). Neid, kes üldse vallalehte ei loe, on ainult 6 protsenti. Seega on ilmselgelt tegemist infoallikaga, mille kaudu on võimalik jõuda enamike elanikeni. Erandiks on siinkohal venekeelne elanikkond, kelle hulgas on väga sagedasi lehelugejaid, kes loevad praktiliselt kõiki numbreid, vaid 27%. Vallalehe sagedaste lugejate osakaal on kõrge ennekõike Tutermaa-Kumna, Tiskre-Harkujärve, Tabasalu ja Suurupi-Muraste kandis.

Joonis 28. Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul lugenud Harku valla lehte „Harku Valla Teataja“? (%; N = kõik vastajad)

KOKKUVÕTE

Uuringufirma Saar Poll viis Harku vallas 2012. aasta suvel läbi elanikkonnaküsitluse, mille eesmärgiks oli saada ülevaade elanike hinnangutest oma koduvallale.

Elanikud peavad Harku valla suurimateks plussideks siinset **looduslähedast keskkonda** ning **linnalähedast asukohta**. Lisaks hinnatakse Harku vallas elamise juures sageli ka rahu, vaikust, linnast eemal elamist ja sellega kaasnevat privaatsust. Seega on elanike pilgu läbi vaadatuna tegemist linnalähedase maapiirkonnaga, kus on loodust ja rahu, aga samas on linn koos kõigi oma mugavustega piisavalt lähedal.

Taolist linna- ja maaelu piiril balansseerimist ilmneb ka teistest uuringu tulemustest. 3/4 Harku valla elanikest peab **Tallinna lähistel** elamist olulisemaks kui maal elamist. Samas aga on rohkem kui poolte inimeste (59%) jaoks võimalikult looduslähedases keskkonnas elamine sedavõrd tähtis, et nad on nõus leppima teatud ebamugavustega **teenuste kättesaadavuses**. Kui võtta arvesse, et rohkem kui 4/5 inimestest käib tööl väljapool oma koduvalda, siis on igati arusaadav, et paljud neist kasutavad ka teenuseid mujal. Uuringu kohaselt kasutab enamikke enda jaoks vajalikke teenuseid Harku vallas kohapeal ainult 42% inimestest. Umbes pooled elanikest (53%) eelistavad, et nende lapsed või lapselapsed käiksid Harku vallas asuvas koolis; kolmandik elanikkonnast aga soosib Tallinna kooli.

Elanikud on **Harku valla ja siin elamise suhtes valdavalt positiivselt meelestatud**: 91% vastanuist on täiesti või pigem nõus, et Harku vald sobib elupaigaks inimestele nagu mina, 85 protsendile meeldib Harku vald rohkem kui teised võimalikud elupaigad Eestis, 77% vastajate hinnangul areneb vald õiges suunas ning 62% arvates peetakse Harku vallas elamist prestiižeks. Negatiivse sisuga väidetega aga üldjuhul ei nõustuta: vaid 8% inimestest on täiesti või pigem nõus, et võimaluse korral nad koliksid Harku vallast ära, ning 19% hinnangul on tegemist kohaga, kus käiakse magamas, aga ülejäänud elutegevus toimub peamiselt mujal.

Erinevatele **teenustele ja valdkondadele** hinnanguid andes on Harku valla elanikud kõige enam rahul prügiveo ja jäätmekäitluse (väga või pigem heaks hindab 82%), üldise korra ja turvalisuse (77%), loodus- ja matkaradade, rannaalade, parkide ja rohealade (71%) ning kergliiklusteede olukorraga (70%). Väga või pigem halvaks on kõige sagedamini hinnatud vallasisest ühistransporti ning müügi- ja teenindustevõtete puudumist (mõlemal juhul 33%); järgneb ühistranspordi ühendus Tallinnaga (28%). Tabasalu ja Suurupi-Muraste kandi elanikud on teiste kantidega võrreldes valla elamistingimustega mõnevõrra rohkem rahul.

Kui vastajail paluti etteantud loetelust nimetada need valdkonnad ja teenused, mille arendamise tuleks Harku vallas kõige enam panustada, siis selgus, et tähtsaks peetakse ennekõike koolide ja lasteaedade (45% nimetab seda ühena kolmest olulisemast arengusuunast), teede ja tänavate ehituse ning korrashoiu (44%) ja ühistranspordi arendamist (40%). Koolide ja lasteaedade puhul peetakse hetkel kõige probleemsemaks lasteaiakohtade vähesust ning sellele järgneb koolide vähesus ja ülerahvastatus. Teede-tänavate suurimaks probleemiks peetakse üldist teede olukorda (nt asfalteerimata, tolmavad, auklikud, porised), aga lisaks ka puudulikku teehooldust ja lumekoristust, teedevõrgu puudulikku arendamist ja kergliiklusteede puudumist. Ühistransport ei vasta ootustele ennekõike seetõttu, et praegune transpordiühendus on liiga harv, eriti õhtuti ja nädalavahetustel.

Uuringust selgus, et valdav osa elanikest veedab oma **vaba aega** enamasti Harku vallas (õhtuti 94% ja nädalavahetustel 87% vastanuist). Vaba aega eelistatakse pigem veeta kodukandis kui Tallinnas: 60% eelistab teha seda kodukandis (nt osaledes külaseltsi tegevuses) ja 27% eelistab Tallinna, kus on palju valikuvõimalusi. Kui noorte seas on Tallinna ja kodukandi eelistamine enam-vähem võrdselt esindatud, siis mida vanema vanusegrupiga on tegemist, seda suuremaks muutub kodukandis vaba aja veetmist eelistavate inimeste ülekaal. 3/5 Harku valla elanikest (59%) võtab enda sõnul võimalusel alati osa siinsest kogukonnaelust. Samas iga neljas inimene tunnistab, et siinne kogukonnaelu ei paku talle huvi.

Mõnel **Harku vallas toimunud üritusel** on viimase aasta jooksul käinud 3/5 valla elanikest. Kõige enam on osaletud Tabasalu päevadel (43% vastanuist) ja külade päeval (24%). Mis puudutab külaseltsi poolt korraldatud üritusi, siis siinkohal mainitakse külade päeval, erinevatel laatadel, mõnele tähtpäevale pühendatud üritustel, koristustalgutel, muinastulede ööl, spordiüritustel, kontsertidel ja muudel kohalikel ettevõtmistel osalemist. Samas ei ole 72% vastanuist enda sõnul viimase aasta jooksul käinud mitte ühelgi külaseltsi üritusel.

Kohaliku **külaseltsi** tegevust peab enda ja oma pere jaoks oluliseks 45% vastanuist. Antud näitaja on uuringu kohaselt kõige kõrgem Vääna-Jõesuu ja Suurupi-Muraste kandis. Kohalikus **küla- või seltsimajas** käimisest on huvitatud 2/3 Harku valla elanikest – 22% on arvamisel, et kui nende piirkonnas oleks külamaja või seltsimaja, kus kohalikud inimesed saavad koos käia ja erinevates tegevustes osaleda, siis nad kindlasti käiksid seal, ning 46% käiks, juhul kui nad leiaksid seal omale sobiva tegevuse. Kõige enam tuntakse huvi külamajas toimuvate kontsertide vastu; teisteks sagedamini huvi pakkuvateks tegevusteks on koolitused, meisterdamisringid ja liikumisringid.

Seega näib inimestel olevat küllaltki suur huvi oma piirkonna külaseltsi ja kohapeal asuva külamaja tegevustes osalemise vastu. Praegustes oludes, kus kõikjal pole külaseltsi ja vallas on kaks külamaja, on tegelik olukord mõnevõrra teistsugune. Uuringu tulemuste kohaselt osaleb praegu külaseltsi või kohaliku MTÜ tegevuses 15% Harku valla elanikest ning enamik siinsetest inimestest ei ole olemasolevates külamajades käinud – Vääna Külakoda on külastanud 20% ja Kumna Kultuuriaita 12% vastajaist. Mõlema asutuse puhul ilmneb, et külastajad käivad seal valdavalt harvemini kui kord kolme kuu jooksul.

Lisaks eluolu hindamisele käsitles käesolev uuring ka **infoallikate** temaatikat. Olukorras, kus inimesel on mõni Harku valda ja siinset elu puudutav küsimus või probleem, eelistab iga kolmas vallaelanik (32%) esmalt helistada vallaametnikule. Teisteks sagedamini eelistatud pöördumisviisideks on vallaametnikule e-kirja saatmine (23%), ametniku vastuvõtule minek (20%) ja valla kodulehe külastamine (18%). Mida nooremate inimestega on tegemist, seda enam leidub neid, kes eelistavad saada oma küsimusele vastuse arvuti vahendusel, st külastades valla kodulehte või saates ametnikule e-kirja. Vanemad inimesed seevastu eelistavad vallaametnikuga sagedamini suhelda telefoni teel või silmast-silma.

71% elanikest on aasta jooksul vähemalt korra mingil viisil **vallaametnikuga suhelnud**: vallamajas kohapeal on käinud 50%, ametnikule helistanud 41% ja kirjalikult suhelnud 34% Harku valla inimestest. Vallaametnike tööle antud hinnangutest selgub, et ametnikega suhelnud inimesed on kõige enam jäänud rahule ametnike sõbralikkuse ja viisakusega. Ka teenuste kohta info saamise, probleemide lahendamise ja töötajate professionaalsuse osas on antud valdavalt positiivseid hinnanguid. Kitsaskohaks aga peetakse ennekõike vallavalitsuse tegevuse läbipaistvust.

Mis puudutab muid infoallikaid, siis **vallaleht „Harku Valla Teataja“** on uuringu põhjal väga suure lugejaskonnaga – ligikaudu 3/4 elanikest on enda sõnul lugenud viimase aasta jooksul enam-vähem kõiki numbreid. Erandiks on siinkohal venekeelne elanikkond, kelle hulgas on väga sagedasi lehelugejaid vaid 27%. **Harku valla kodulehte** külastab vähemalt aeg-ajalt 4/5 vallaelanikest: 7% teeb seda iganädalaselt, 8% kord paari nädala jooksul, 23% kord kuus ja 41% harvemini. Valdav osa (85%) valla kodulehte külastanud inimestest on tavaliselt leidnud sealt üles enda jaoks vajaliku info.